

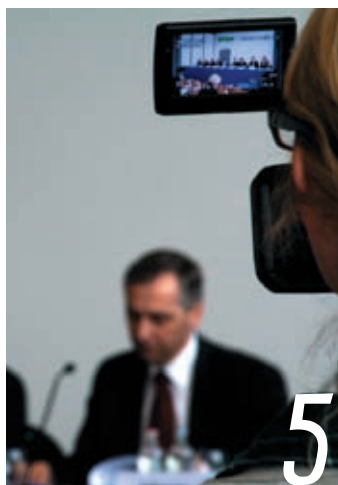
Gezamenlijke Bolognaspecial van alle Vlaamse studentenbladen • www.blgapers.be • 6 mei 2009

B★LGA

BRUSSEL LEUVEN GENT ANTWERPEN

PERS

**BOLOGNA VAN MINISTER TOT ANARCHIST
- OP KROEGENTOCHT DOOR VLAANDEREN -
STUDEREN ZONDER PAPIEREN - DR. KAHN**

EDITORIAAL	3	BOE, BOLOGNA BOURGEOISIE
COLOFON	3	
BOLOGNA	4	UNE HISTOIRE BOLOGNAISE
	5	VERSLAG PERSCONFERENTIE
	7	INTERVIEWS
	8	BEZETTE STAD
SOCIAAL	11	STUDEREN ZONDER PAPIEREN
EUROPA	14	VECHT, JONG EUROPA!
CULTUUR	17	DE DICHTKUNST DER EUROCRATEN
OOG IN OOG	18	CENTERFOLD
REGIONAAL	21	BRUSSEL
	22	GENT
	24	LEUVEN
	27	ANTWERPEN
SATIRE	28	GEURTJE AAN BOLOGNA
	29	INTERVIEW MET DR. KAHN
CULTUUR	30	4 OM TE WOREN EN TE ZIEN
	31	JONG LITERAIR: MAARTEN INGHELS
KROEGENTOCHT	32	DE VIER STEDEN EN HUN PINTJES
MEELOPER	34	ANTWERPSE STUDENT IN GENT
ACHTERFLAP	36	CARTOON

B*LGAPERS IS EEN SPECIALE GEZAMENLIJKE EDITIE VAN ALLE STUDENTENBLADEN NAAR AANLEIDING VAN DE BOLOGNATOP IN LEUVEN EN LOUVAIN-LA-NEUVE. OPLAGE: 20.000 EXEMPLAREN. V.U.: KEN LAMBEETS (VETO), 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

HOOFDREDACTIE VETO Ken Lambeets, Christoph Meeussen **HOOFDREDACTIE DWARS** Kirsten Cornelissen, Maxie Eckert **HOOFDREDACTIE SCHAMPER** Bert Dobbelaere, Hannah Demol **HOOFDREDACTIE DE MOEIAL** Piet Van De Velde, Nathaniël Bovin

EINDREDACTIE Kirsten Cornelissen (dwars), Folker Debusscher (dwars), Bert Dobbelaere (Schamper), Ken Lambeets (Veto), Christoph Meeussen (Veto), Roel Moeurs (Veto), Maud Oeyen (Veto), Sarah Schrauwen (dwars), Sarah Van Hoof (dwars)

REDACTIE Ruben Bruynooghe (Veto), Bart De Decker (Schamper), Folker Debusscher (dwars), Els Dehaen (Veto), Yannick Dekeukelaere (dwars), Maarten Goethals (Veto), Herlinde Hiele (Veto), Hanne Lefèvre (Schamper), Roel Moeurs (Veto), Maud Oeyen (Veto), Dennis van den Buijs (dwars), Daniël van der Meer (De Moeial), Marion Van Hecke (Veto), Cédric Voets (dwars)

FOTOGRAFIE Nathaniël Bovin (De Moeial), Tijn De Bock (dwars), Maxie Eckert (dwars), Christoph Meeussen (Veto), Joost Vanderdeelen (Schamper), Stephanie Verbeken (Veto), Olav Øye

VORMGEVING Ward Joppen (dwars), Sarah Schrauwen (dwars, verantwoordelijke)

ILLUSTRATIES Maxie Eckert (dwars), Sander Vanderveeren (Schamper)

ICT Roel Moeurs (Veto)
WEBSITE www.blgapers.be

DRUKKERIJ Drukkerij Vyncke NV, Savaanstraat 92, 9000 Gent

EDITORIAAL

BOE, BOLOGNA BOURGEOISIE

ALLE KRANTEN SCHREVEN HET. "HET ONDERWIJS WORDT SOCIALER, OVERHEDEN MOETEN MEER INVESTEREN." MINISTER FRANK VANDENBROUCKE REAGEERDE EUFORISCH OP HET EINDCOMMUNIQUÉ VAN DE CONFERENTIE DIE VORIGE WEEK IN LEUVEN EN LOUVAIN-LA-NEUVE PLAATSVOND. TERECHT, DE TEKST IS DUIDELIJK EN MET DE BELOFTE IS NIETS MIS. GARANTIES OP EEN SOCIALER HOGER ONDERWIJS WERDEN IN LEUVEN ECHTER NIET GEGEVEN.

door de vier hoofdredacties

We bekijken paragraaf 23 van het Leuvens communiqué, over financiering, even van nabij. "Binnen een raamwerk van publieke verantwoordelijkheid benadrukken we dat openbare financiering de hoofdprioriteit blijft om gelijke toegang en verdere ontplooiing te garanderen aan autonome hogere onderwijsinstellingen. Er zou meer aandacht moeten worden besteed aan het zoeken van nieuwe en diverse bronnen en methodes van financiering".

Daar valt iets voor te zeggen: meer geld voor hoger onderwijs is een nobel streefdoel. Meer geld is zelfs onontbeerlijk als het Europees hoger onderwijsstelsel de beste kenniseconomie ter wereld moet helpen tot stand brengen. Zo staat het immers verwoord in de Lissabonstrategie, het kader waarbinnen de Bologna-akkoorden werden afgesloten.

Toch ontbreekt er een belangrijke zin in de paragraaf over financiering: er staat nergens dat de studiekosten gedrukt zullen worden en dat inschrijvingsgelden niet verhoogd mogen worden. Ontiegelijk jammer, want de studiekosten zijn nu al niet van de poes. Voor inschrijvingsgeld, studiemateriaal, huisvesting, levensmiddelen en de zo gestimuleerde studies in het buitenland moet je diep in je buidel tasten. Bovendien hebben steeds minder studenten recht op een studiebeurs: de inkomensgrenzen voor de beurzen worden momenteel niet aangepast aan de stijgende welvaart.

Reken daar de gevolgen van de economische crisis bij en de toekomst ziet er niet rooskleurig uit. Als we niet opletten, evolueert men in Europa naar een systeem van universiteiten pour la petite bourgeoisie, genre Stanford in de Verenigde Staten. De overschot, de betaalbare alternatieven, blinken in de States vooral uit in middelmatigheid.

Hoewel de plafonnering van de studiekost door de European Students' Union werd geagendeerd tijdens de Leuvense Bolognaconferentie, wilden enkele ministers dit niet opnemen in het slotcommuniqué. Fundamentele veranderingen in de tekst houden een risico in, zo argumenteerden zij. "Een tekst is als een kaartenhuis: als je een grote verandering aanbrengt, stort alles in elkaar." Tegen het gewicht dat stijgende studiekosten met zich meebrengen is menig flatgebouw echter niet eens bestand.

Is de alom bejubelde negende paragraaf van het Verdrag van Leuven – dezelfde weerspiegeling van de sociale dimensie in het hoger onderwijs als in de maatschappij – nog enige toekomst beschoren wanneer er geen moratorium wordt gegarandeerd op de studiekost? Van een gemiste kans gesproken.

dwars
Studentenblad Universiteit Leuven

schamper
veto

UNE HISTOIRE BOLOGNAISE

BOLOGNAVERKLARING, EN DAN?

BOLOGNA IS OVERAL. MAAR WAAROM WAS HET DAT TIEN JAAR GELEDEN 29 MINISTERS EEN VERKLARING ONDERTEKENDEN DIE ERTOE ZOU LEIDEN DAT HET HOGER ONDERWIJS ER NOOIT MEER HETZELFDE ZOU UITZIEN?

door Ruben Bruynooghe & Roel Moeurs

De belangrijkste evolutie die ten grondslag lag aan de Bologna-verklaring was waarschijnlijk de opkomst van een Europese arbeidsmarkt. Deze arbeidsmarkt bleek nog te veel versplinterd op het vlak van talen, leeftijdscategorieën, naties en disciplines. De academische wereld was op haar beurt ook niet aangepast aan de eisen van de Europese ondernemingen, zodat deze slechts in een kleine pool van potentiële kandidaten konden vissen, ondanks de vele hoogopgeleide jongeren die niet aan werk geraakten.

Om aan deze moeilijkheden tegemoet te komen, probeert Europa via het Bologna-proces onder meer om de diploma's van de hogeronderwijsinstellingen te harmoniseren, met als uiteindelijke doel dat elk diploma uit de Europese Hoger Onderwijs Ruimte (EHOR) door alle Bolognadeelnemers erkend wordt.

Bologna draait echter niet enkel om harmonisering. Vanwege de groeiende internationalisering hebben de ondertekenaars ook steeds het principe van studenten- en docentenmobiliteit voorop geplaatst. De Europese landen streven er daarom naar dat zoveel mogelijk studenten een deel van hun opleiding in het buitenland volgen.

ONGENOEGEN

Een andere evolutie die de Bologna-verklaring wil tegengaan, is de tanende competitiviteit van het Europese hoger onderwijs. Sinds het begin van de jaren 90 gaan er voor het eerst meer Europese studenten in de Verenigde Staten studeren dan omgekeerd. Europa wil

deze tendens omkeren en van de EHOR een wereldwijd aantrekkelijke educatieve ruimte maken.

Het mag verrassend heten dat de Bologna-verklaring geen juridisch bindende waarde heeft. Gezien het ongenoegen van de Europese lidstaten om onder andere hun bevoegdheden inzake onderwijs af te staan aan een hogere instantie is dat echter te begrijpen. Toen in de jaren 80 gepleit werd voor meer Europese onderwijsbevoegdheden gingen de ministers immers allesbehalve akkoord. Uiteindelijk kreeg Europa alleen maar een ondersteunende rol in het bevorderen van samenwerking tussen de lidstaten.

Ondanks dat Bologna slechts een intentieverklaring is, heeft het wel degelijk veranderingen teweeggebracht. De sleutel tot succes wordt vaak toegewezen aan het effect van *naming and shaming*: de sociale druk om niet af te gaan als minister tegenover een minister-raad van nu al 46 lidstaten wordt in de hand gewerkt door het publiceren van zogenaamde *stocktaking*-rapporten. Deze rapporten worden openbaar gemaakt op de tweejaarlijkse conferenties en tonen de vooruitgang die de lidstaten al dan niet hebben geboekt.

Omdat de rapporten vooral door de lidstaten zelf worden ingevuld, zou dat voor wat verblooming kunnen zorgen. Daarom besloot de Europese studentenkoepel European Students' Union (ESU) om zelf op regelmatige tijdstippen een eigen rapport uit te brengen onder de titel 'Bologna With Student Eyes'. Algemeen wordt aangenomen dat ESU minder subjectief is en daarom een betere controle kan uitvoeren op de naleving van de zes actielijnen die in de eerste verklaring werden vastgelegd.

2020

Deze zes actielijnen klinken een student anno

2009 meestal vertrouwd in de oren. Een "systeem van eenvoudig leesbare en vergelijkbare diploma's" klinkt erg plausibel eens je de bezorgdheid van Bologna kent. "Een systeem van hoger onderwijs gebaseerd op twee cycli" (*ondertussen drie, nvdr.*) vertaalde zich bij ons net als in heel wat andere landen in het systeem van bachelors en masters. In de Bologna-verklaring zelf spreekt men van *undergraduates* en *graduates*.

Ook het creditsysteem is een gevolg van Bologna. Een vierde actielijn betreft de promotie van mobiliteit voor studenten en personeel en het overwinnen van de obstakels hiervoor. Ten slotte is er nog de Europese samenwerking inzake kwaliteitszorg en de promotie van de noodzakelijke Europese dimensie in het hoger onderwijs.

Om de controle over de uitvoering van deze krachtlijnen te behouden, werd afgesproken om tweejaarlijks samen te komen om de vorderingen te bespreken. Sinds 1999 zijn er vijf zulke conferenties gehouden, in Praag, Berlijn, Bergen, Londen en nu ook in Leuven en Louvain-la-Neuve. De einddatum van het proces ligt op 2010, maar tegen dan van een eengemaakte hogeronderwijsruimte spreken is schier onmogelijk.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat al voorbij 2010 gedacht wordt. De eerstkomende conferentie, die het jubileum van Bologna viert, vindt plaats in Boedapest en Wenen in 2010. De volgende traditionele Bolognaconferentie zal georganiseerd worden in Boekarest op 27 en 28 april 2012.

Of we tegen 2020 zullen mogen spreken van een eengemaakt hogeronderwijslandschap in Europa, zal de toekomst moeten uitwijzen. Er zijn alleszins nog een boel uitdagingen die aangepakt moeten worden, zoals de ministers deze week in Leuven ook toegaven.

VERSLAG VAN DE PERSCONFERENTIE

BETROUWBARE
INFORMATIE

LEVENSLANG
LEREN

door Maarten Goethals

Omdat rankings populair zijn maar niet altijd even correcte indicatoren hanteren, moet Europa betrouwbare informatie verstrekken. Bovendien kan elk land dankzij de data vergelijken hoe ver het staat met de implementatie van de hervormingen.

Hoewel deze conferentie over studentenmobiliteit, de sociale dimensie en werkzaamheid ging, bleken de ministers niet over voldoende of actuele gegevens te beschikken over de kwesties waarover ze debatteerden. Dat blijkt ironisch genoeg uit de expliciete vraag naar het "verbeteren en versterken van gegevens", paragraaf 21 van het communiqué.

Sinds de Bolognahervormingen van '99 ondergaat het hoger onderwijs in Europa voortdurend veranderingen. De overschakeling naar een bama-structuur en het gebruik van credits als studiepuntenheden in alle Europese landen heeft het hoger onderwijs drastisch veranderd en de bevoegde ministers voor immense opdrachten geplaatst. De vraag luidt nu hoe ver iedereen staat met de omschakeling van oud naar nieuw, maar ook hoe men het er kwalitatief van af brengt. Daarom is er nood aan correcte en solide informatie, zoals de Schotse minister van Onderwijs het verwoordde in de plenaire zitting van dinsdag.

In het communiqué roepen de ministers gezamenlijk op om dringend werk te maken van mechanismen die duidelijk maken hoe het nu staat met de instellingen van elk land. Deze *tools* moeten kwaliteit herkennen, maar ook stimuleren. Hiermee reageert Europa op het overmatige belang dat velen hechten aan rankings, die vaak via onduidelijke en onvolledige criteria instellingen nummeren. Of zoals de Finse minister het verwoordde: "Rankings zijn niet het antwoord."

Maar hoe die *tools* er gaan uitzien en wie verantwoordelijk is voor de organisatie en het gebruik ervan, daar rept het communiqué met geen woord over.

Het werkveld, de overheden en de hogeronderwijsinstellingen moeten in de toekomst nauwer samenwerken. Zo vervullen de drie instanties hun publieke verantwoordelijkheid. Van de kant van de student en de werknemer wordt verwacht dat zij levenslang bijleren.

Voor het goede begrip, levenslang leren is het educatieve principe dat stelt dat een mens gedurende zijn hele leven in staat en gemotiveerd is om te studeren en leren, en dat de maatschappij daartoe de mogelijkheden moet bieden. Met het Leuvencommuniqué plaatsten de ministers het principe van het levenslang leren (terug) op de agenda. Ze manen zowel hun overheden als de instellingen aan om de handen in elkaar te slaan en de modaliteiten tot bijscholen aan te bieden.

Inspelen op een steeds evoluerende arbeidsmarkt die flexibiliteit hoog in het vaandel draagt, is altijd een van de belangrijkste doelen geweest van de Bolognahervormingen. Deze moesten de werknemers van morgen voorbereiden op het professionele leven. Maar wat daarna, eenmaal op het werkveld? De industrie en de dienstensector zitten namelijk niet stil. Constante vorming van het personeel is nodig. Dat hebben de ministers nu begrepen.

Maar op het gebied van permanente bijscholing is nog veel werk aan de winkel. Dat blijkt uit de conclusies van een studie die speciaal voor deze conferentie is uitgevoerd. Het blijkt, zo staat te lezen, "dat er nog veel gedaan moet worden alvorens levenslang leren volledig is geïntegreerd in alle Europese hogeronderwijsinstellingen".

Als oplossing pleiten de ministers voor de ontwikkeling van een nationaal kwaliteitskader tegen 2012. Sommige landen staan daar al verder mee dan anderen. Zo hopen ze dat alvast de hogeronderwijsinstellingen klaar zijn voor hun opdracht.

SOCIALE DIMENSIE

door Marion Van Hecke

MOBILITEIT

Het hoger onderwijs in Europa moet toegankelijker worden. Maar de praktijk staat nog ver van de theorie.

De actielijn 'sociale dimensie' zag het levenslicht pas op de ministeriële conferentie in Praag in 2001. Pas in 2005 kreeg deze term een vaste definitie: "The student body entering, participating in and completing higher education at all levels should reflect the diversity of our populations."

Het hoger onderwijs moet dus toegankelijk worden voor iedereen, ongeacht de sociale achtergrond of financiële mogelijkheden van de student. Bij een presentatie over de sociale dimensie, gegeven door de directrice van Eurostat (het statistische bureau van de Europese Unie), Inna Steinbuka, bleek dat slechts 17 procent van de jongeren wiens ouders enkel basisonderwijs hebben genoten, er in slagen om hoger onderwijs aan te vatten én te beëindigen. De definitie is bewust oppervlakkig gehouden om gemakkelijker tot een consensus te komen.

In het definitieve communiqué is niets veranderd tegenover de ontwerp-tekst die de ministers tijdens de conferentie bespraken. Het hoger onderwijs moet toegankelijk zijn en daarvoor moeten alle barrières opgeheven worden die mensen ervan kunnen weerhouden om een verdere studie aan te vatten. In de komende tien jaar moet elk deelnemend land doelen vooropstellen om ervoor te zorgen dat minderheidsgroepen zich aangesproken voelen om aan het studeren te slaan.

Tegenstrijdig hieraan is dat verschillende landen tot op vandaag een beleid voeren dat allesbehalve sociaal te noemen valt. In vele landen werd het inschrijvingsgeld net opgetrokken en werd er bespaard op studiefinanciering. Nederland zal in 2018 inschrijvingsgeld vragen dat een derde duurder is dan vandaag. Ook in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk wordt zo aan steeds meer mensen het studeren ontzegd. In ruim tien van de deelnemende landen moeten studenten weliswaar geen inschrijvingsgeld betalen.

Ook in Vlaanderen blijft de ongelijkheid in het hoger onderwijs groot. Niet enkel zijn allochtone studenten ondervertegenwoordigd, hun slaagpercentage ligt ook gevoelig lager. Na het eerste jaar slaagt slechts negentien procent van de studenten afkomstig uit Turkije, de Maghreb of een Arabisch land, in tegenstelling tot een slaagpercentage van ruim 56 procent bij autochtone studenten.

Mobiliteit werd doorheen de communiqués van de tweejaarlijkse conferenties steeds aangehaald als een van de hoekstenen van het Bolognaproces. Een gebrek aan volledige en betrouwbare data maakt het moeilijk om de mobiliteit in kaart te brengen. David Crosier van Eurydice (een informatienetwerk voor onderwijs in Europa) en EACEA (The Education, Audiovisual and Culture Agency Executive Agency) deed in zijn presentatie toch een poging om met de weinige data die voorhanden is, aan te tonen waar de voornaamste in- en output van studenten zich situeert.

Opvallend is dat ruim 10 procent van de studenten gaat studeren in westerse landen zoals Frankrijk, Duitsland, Finland en het Verenigd Koninkrijk, maar dat vanuit deze landen geen spectaculair hoge uitgaande studentenmobiliteit vast te stellen valt. De meeste studenten die in het buitenland gaan studeren, komen onder andere uit Ierland, IJsland, Slowakije en Albanië. Het gaat echter niet alleen om studenten. Ook onderzoekers en personeel moeten de kans krijgen om binnen de EHOR (Europese Hogeronderwijsruimte) hun horizon te verruimen.

De voornaamste conclusie bij het betoog van Crosier was dat er een duidelijke oorzaak-gevolgrelatie bestond tussen een gebrek aan subsidies en financiële steun enerzijds, en een lage mobiliteit van studenten anderzijds. Dat er vooruitgang wordt geboekt, ontkent geen enkele lidstaat, maar er bestaat een grote noodzaak aan verdere samenwerking. In het definitieve communiqué staat dan ook te lezen dat elk land de nodige moeite moet doen om de mobiliteit te verhogen. Tegen 2020 moet twintig procent van alle studenten die afstuderen een tijdlang in het buitenland verbleven hebben in het kader van zijn of haar studie.

Om de huidige lage cijfers tegen te gaan, werd in 2008 volop campagne gevoerd door ESU (European Students' Union) en EI (Education International). Met de slogan 'Let's go!' willen ze het vooropgestelde doel van twintig procent mobiliteit binnen het onderwijs halen.

DAVID LAMMY, MINISTER VAN HOGER ONDERWIJS, VERENIGD KONINKRIJK

Als er één ding is dat u verwezenlijkt wil zien uit de Bolognaverklaringen, wat zou het dan zijn?

DAVID LAMMY Gezien de huidige economische omstandigheden is werkgelegenheid enorm belangrijk. We moeten ervoor zorgen dat onze hogeronderwijsinstellingen goed samenwerken met de zakenwereld en met de werkgevers in het bijzonder. De instellingen maken de studenten klaar om de arbeidsmarkt te betreden wanneer ze de universiteit verlaten.

Blijft er dan nog ruimte voor fundamenteel onderzoek aan de universiteiten?

LAMMY Ja, natuurlijk. Fundamenteel onderzoek is de basis van al het onderzoek. Ik wil zowel fundamenteel als toegepast onderzoek zien aan de universiteiten.

Wat vindt u van de studentenprotesten in België tegen de stijgende studiekosten? Die zijn hier in vergelijking met het Verenigd Koninkrijk nog zeer laag.

LAMMY Het zou niet juist zijn om commentaar te geven op de Belgische situatie. Ik wil wel zeggen dat we in Engeland een maximumbedrag van 3.000 pond (3.350 euro, nvd.) hebben gesteld voor de inschrijvingsgelden. Als je eerlijk bent moet je toegeven dat er grote verschillen zijn in studiekosten, niet enkel tussen instellingen, maar ook tussen opleidingen. Een me-

dische opleiding kost bijvoorbeeld veel meer dan een opleiding humane wetenschappen. Natuurlijk zijn er ook grote verschillen tussen de Europese landen, maar ik vind dat deze landen zelf moeten kunnen beslissen wat ze doen inzake studiekost en studiefinanciering.

Ik ben blij dat dit communiqué het publiek (openbaar toegankelijk, nvd.) onderwijs voorop stelt en als de hoeksteen van het hoger onderwijs beschouwt. We moeten als Europese universiteiten en hogeronderwijsinstellingen echter wel sterk kunnen staan tegenover onze Amerikaanse tegenhangers en hiervoor moeten we alternatieve vormen van inkomsten zoeken.

DR. JAN SADLEK, DIRECTOR UNESCO-EUROPEAN CENTRE FOR HIGHER EDUCATION (UNESCO-CEPES)

Wat is de rol van UNESCO op deze conferentie?

JAN SADLEK Als niet-politieke organisatie zijn we geen rechtstreekse speler in het Bologna-proces, maar wij hebben een grote hoeveelheid kennis en ervaring over deze materie opgebouwd en deze stellen wij dan ook ter beschikking van de conferentie. De onderzoeksresultaten die wij kunnen voorleggen,

voornamelijk op het vlak van de kwaliteit van het hoger onderwijs, worden dan ook veelvuldig gebruikt voor de inhoudelijke discussies. Daarbuiten onderzoeken wij ook de invloed en samenwerking van het Bolognaproces op andere regio's zoals Afrika, Latijns-Amerika en Azië.

Als er één ding is dat u verwezenlijkt wil zien uit de Bolognaverklaringen, wat zou het dan zijn?

SADLEK Volgens mij moet er nu vooral tot de praktische uitwerking overgegaan worden. Dit

is niet meer het moment voor grote ideeën, maar voor implementatie en consolidatie. Daarom is de nadruk die wij leggen op kwaliteitszorg zo belangrijk.

Ook werkgelegenheid is cruciaal. Het is heel leuk om een intellectueel gesprek te kunnen voeren met een filosoof, maar dat is niet waar de belastingbetaler voor tekent. We moeten ons bewust zijn van het feit dat niet alle afgestudeerden een academische carrière kunnen beginnen.

Foto: Maxie Eckert

FRANÇOIS BILTGEN, MINISTER VAN HOGER ONDERWIJS, GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG

Als er één ding is dat u verwezenlijkt wil zien uit de Bolognaverklaringen, wat zou het dan zijn?

FRANÇOIS BILTGEN Mobiliteit is absoluut het belangrijkste deel van het Bolognaproces. Al sinds de middeleeuwen is er in Europa een

grote mobiliteit, al waren er toen geen auto's of vliegtuigen. Die mobiliteit was zeer nuttig voor de culturele en individuele ontwikkeling. Mobiliteit zal ons ook helpen om wetenschappelijke topkennis op te bouwen.

Het Leuven-communiqué bevat ambitieuze doelstellingen wat betreft mobiliteit. Bent u van plan om een

verhoging van het Erasmusbudget te vragen?

BILTGEN Het budget voor Erasmusprogramma's is de laatste jaren al wel vergroot. Toen het project opgestart werd, waren vele mensen er niet gelukkig mee, maar nu spreekt iedereen over Erasmus. Het is een groot succes en dat moet zo blijven.

Mobiliteit gaat echter verder dan Erasmus. We moeten een netwerk tussen de universiteiten creëren. Het gaat er niet enkel om studenten een vakantie te geven van een half jaar, we moeten ze ook in staat stellen opleidingen te combineren. Daarom moeten universiteiten deze mobiliteit ook begeleiden en organiseren. In Luxemburg hebben we sinds 2003 een regeling waarbij alle studenten zes maanden verplicht naar het buitenland moeten gaan. Niet alle studenten zijn hier zo blij mee, maar persoonlijk denk ik dat het een goed systeem is. Studenten moeten zien hoe andere univer-

siteiten werken en hoe andere culturen en landen in elkaar zitten.

Begrijpt u de vrees van de studenten die protesteren tegen de verhoging van de studiekosten?

BILGEM Ik begrijp hun bezorgdheden - dat stellen we ook in het uiteindelijke communiqué - maar ik vind niet dat ze gegrond zijn. Een van de grootste discussiepunten op deze conferentie ging over de sociale dimensie. We moeten duidelijk maken dat het hoger onderwijs openstaat voor iedereen, ongeacht de sociale achtergrond.

Wat is voor u het belangrijkste punt waar Bologna zich in de komende tien jaar over moet buigen?

BILGEM Dat is moeilijk te zeggen: Bologna is nooit af. We hebben al veel bereikt de afgelopen tien jaar, maar nu moeten we onze doelstellingen bevestigen. We moeten ervoor zorgen dat de sociale dimensie en de werkgelegenheid vergroot worden. Het laatste grote punt dat in de toekomst besproken zal moeten worden is de internationale dimensie. Kortom, we moeten leven geven aan het Bolognaproces.

RONALD PLASTERK, MINISTER VAN ONDERWIJS, NEDERLAND

Als er één ding is dat u verwezenlijkt wil zien uit de Bolognaverklaringen, wat zou het dan zijn?

RONALD PLASTERK Mobiliteit. Studenten moeten kunnen overwegen om naar het buitenland te gaan. Ze moeten het niet doen, ze kunnen ook zeggen: "Nou, ik vind het goed zoals het hier is", maar ze moeten de mogelijkheden om een deel van hun studie in het buitenland te doen.

Hoe moet dit concreet verwezenlijkt worden? Zijn er al plannen?

PLASTERK Er zijn al veel concrete plannen. Diploma's worden bijvoorbeeld al in heel Europa - idealiter - erkend.

Begrijpt u de vrees voor stijgende studiekosten van protesterende studenten?

PLASTERK Ik zie de relatie niet met het onder-

werp waar we het nu binnen Bologna over hebben. Ik denk dat het toenemen van mobiliteit goed is. Daarnaast is er in verscheidene landen discussie over de stijging van de collegegelden, die verschillen per land. Veel landen hebben echter sociale systemen, zoals kinderbijslag, die studenten ondersteunen, maar dit alles heeft eigenlijk niets te maken met wat er hier besproken wordt.

Wat heeft er voorrang: inspraak van studenten of van de zakenwereld?

PLASTERK Ik ben niet voor meer inspraak van de zakenwereld. Ik denk dat het soms in het belang van de studenten is dat een opleiding goed aansluit op wat ze daarna willen doen. Dat kan via de overheid, of via het onderwijs. Ik vind niet dat je universitaire studies moet degraderen tot alleen maar een toeleveringsmachine voor bedrijven.

De inspraak van de zakenwereld staat los van

studenteninspraak. Ik denk dat studenteninspraak zeer belangrijk is. Je doet het uiteindelijk voor de studenten, dus dan is het ook logisch om hen erbij te betrekken.

Wat vindt u van de vooruitgang van het Bolognaproces?

PLASTERK Er is al enorm veel gebeurd. Op tien jaar tijd is het toch maar gelukt om het hele bamasysteem in te voeren over heel Europa. Als je gaat kijken in sommige landen, zie je wel dat er in de praktijk nog veel moet gebeuren. Daar moeten we de komende tien jaar voor zorgen: dat de theorie in de praktijk wordt omgezet.

Vindt u dat er nog een plaats is voor de opvolgingsconferenties?

PLASTERK Ik vind dat we het best nog om de twee jaar samenkomen.

JÁN FIGEL', EUROPEES COMMISSARIS VOOR ONDERWIJS

Waarom is het Bolognaproces zo belangrijk?

JÁN FIGEL' Ik geloof dat onderwijs een manier is om uit de huidige economische crisis te raken. Studenten moeten over meer, betere en relevantere vaardigheden beschikken wanneer ze naar de arbeidsmarkt gaan. Ik geloof niet dat deze focus op werkgelegenheid een

economisering van Bologna betekent, maar als maatschappij moeten we reageren tegen deze crisis. Ik ben dan ook blij met de antwoorden die de ministers hier vandaag hebben geformuleerd.

Moet Europa zijn eigen rankings publiceren?

FIGEL' Dit ligt in de lijn van het Bolognaproces. Momenteel lezen wij enkel andere rankings. Ik denk dat in Europa iedereen het verdient

om goed geïnformeerde keuzes te maken. Als wij een ranking publiceren moet deze echter wel beter uitgewerkt zijn dan de huidige alternatieven. We moeten niet naar de universiteit kijken als enkel maar een onderzoeksinstelling, maar ze ook beschouwen als een school. Verder mag de ranking niet beperkt blijven tot Europa en tot slot mag ze niet door een staat, noch door een onderwijsinstelling opgesteld worden, maar door een objectieve instantie.

BEZETTE STAD

WIE TIJDENS DE BOLOGNACONFERENTIE IN LEUVEN MOEST ZIJN, ZAL HET GEMERKT HEBBEN. LEUVEN VERANDERDE ZOWAAR VOOR ENKELE DAGEN IN EEN BEZETTE STAD, WAAR MEN SLECHTS VLOT KON CIRCULEREN MET DE JUISTE PAPIEREN IN HANDEN. VOLGENS POLITIEWOORDVOERDER MARC VRANKX WAS DEZE AANPAK HET RESULTAAT VAN GERUCHTEN DAT ER VERSCHILLENDE BUITENLANDSE ORGANISATIES NAAR LEUVEN WILDEN AFZAKKEN MET WEINIG PACIFISTISCHE BEDOELINGEN. HET KWAM TOT RELLETJES MET LEDEN VAN LA VAGUE EUROPÉENNE, MAAR AFGEZIEN DAARVAN BLEEF HET OVER HET ALGEMEEN RUSTIG.

door Nathaniël Bovin

Benjamin, lid van een Franse anarchistische groepering, kwam met La Vague Européenne in Leuven en Brussel demonstreren tegen de ministeriële conferentie. "Allereerst hadden we met La Vague Européenne een 'tegentop' georganiseerd met internationale studenten aan de Université Libre de Bruxelles (ULB). Initieel gingen we een ronde maken door Leuven, maar toen we achter de universiteitsbiblio-

theek op een politieblokkade stootten, raakten de gemoederen verhit. Een aantal Franse en Italiaanse studenten zochten bovendien een kans om de confrontatie met de politiemacht aan te gaan. Daarna hebben we nog gewacht tot de politie de aangehouden studenten terug vrijliet, eer we naar Brussel afgezakt zijn."

Brussel viel tegen wat betreft opkomst: "De - toch nationale - betoging was met slechts een 3.000-tal deelnemers naar Franse normen zeer klein." De atmosfeer noemt Ben "amical et festif". Wel bleven het grotendeels twee aparte betogingen, La Vague aan de ene kant en ResPACT aan de andere. "De organisatie van ResPACT zag ons niet gaag komen, wegens de aangerichte schade tijdens de bezetting van de aula's op de ULB. Bovendien delen we ook niet volledig dezelfde doelen." Hoewel La Vague Européenne ResPACT ondersteunt, gaan ze voor hen niet ver genoeg: "Wij zijn tegen het integrale Bolognaproces, niet enkel tegen de stijgende kosten, die maar een deel zijn van een overkoepelende privatiseringsstrategie. Voor ons moet er van Bologna afgestapt worden en gestreefd worden naar gratis en open

universiteiten zonder inbreng van de markt."

Het politieoptreden werd vanuit sommige hoeken als confrontationeel omschreven. Ben nuanceert: "Vergeleken met Brussel was de politie in Leuven wel duidelijker aanwezig. In Brussel werd de rol van de politie bijna volledig overgenomen door de veiligheidsdiensten van ResPACT zelf. Over het algemeen zou ik het optreden niet als te confrontationeel omschrijven, maar wel zonder tolerantie."

Hebben de betogingen ook resultaten opgeleverd? De actievoerders zijn maar gematigd tevreden: "We zijn er niet echt in geslaagd om de conferentie te verstoren, en mijns inziens was de tegentop ook geen succes wegens een wat gebrekkige voorbereiding en verdeeldheid tussen de verschillende delegaties. Vooral tussen de Franse en de Spaanse studenten bestond er wat spanning wegens de vernielingen die aan de ULB werden aangericht. De Spaanse studenten vonden dat dit niet kon, terwijl de Franse studenten gewend zijn aan zulke vorm van protest. Dit heeft de sfeer wel aangetast en de goede samenwerking gekelderd." ■

Het is nooit te laat voor een opleiding aan de KHLeuven.

Het is nooit te laat voor een opleiding op maat

Kom op 16 mei naar onze infobeurs. En ontdek alles over ons uitgebreide aanbod opleidingen. Ze zijn stuk voor stuk erg beroeps- en ervaringsgericht en sluiten naadloos aan met de realiteit. Het bewijs: 93% van onze afgestudeerden vindt binnen de drie maanden werk. Bij KHLeuven kan je bovendien rekenen op persoonlijke begeleiding en coaching. Zo breng je je opleiding altijd tot een goed einde, waar je ook voor kiest. www.khleuven.be

Ben je tussen 18 en 98?

Kom dan naar onze infobeurs op 16 mei.

Van 10u tot 17u

Sporthal KHLeuven.

Hertogstraat 178. 3001 Heverlee.

Departement Lerarenopleiding.

Weerstandsplein 2. 3290 Diest.

KHLEUVEN

KATHOLIEKE HOGESCHOOL LEUVEN

Associatie Katholieke Universiteit Leuven

“UNIVERSITEITEN, GEEN POLITIEMANNEN”

STUDEREN ZONDER PAPIEREN: SCHAAR, STEEN, DIPLOMA

DE RECENTE UNIVERSITAIRE STEUNACTIES VOOR SANS-PAPIERS BRENGEN DE VLUCHTELINGENPROBLEMATIEK WAT DICHTERBIJ, BIJVOORBEELD IN EEN PARKEERGARAGE OF SPORTHAL OP JE CAMPUS. DAT ER TUSSEN DEZE VLUCHTELINGEN OOK STUDENTEN ZITTEN, INGESCHREVEN AAN JOUW OF MIJN UNIVERSITEIT, KLINT VELEN VREEMD IN DE OREN. STUDEREN ZONDER PAPIEREN: HET KAN, MAAR NIET OVERAL, NIET VOOR IEDEREEN EN MET BEPERKTE RECHTEN. OOK IN HET ASIELBELEID VAN HOGERONDERWIJSLAND IS WILLEKEUR TROEF.

door Kirsten Cornelissen & Maxie Eckert

Zijn naam houdt hij liever voor zich. De Nepalese vluchteling, lector en rechter in zijn thuisland, heeft een oranje kaart wanneer hij zich wil inschrijven aan de K.U.Leuven. “Better to study than watch TV all day. And in Leuven I could follow English courses.” De administratie van de K.U.Leuven zegt hem te wachten tot april én het nodige geld bij elkaar te schrapen. Een dubbel probleem: een financiële transactie van Nepal naar België is onmogelijk en in april moet hij zijn voorlopige verblijfsvergunning uit handen geven. Antwoord van de universiteit: “No.”

Andere universiteiten probeert hij niet. Aan de UGent raakte een bevriende vluchteling ingeschreven, maar eenmaal diens oranje kaart verlopen was, mocht hij geen examens afleggen. Het inschrijvingsgeld was nochtans betaald en

hij had alle vakken doorlopen. Hij keerde terug naar Nepal. En de vluchteling die we interviewden, die kijkt nu toch TV, urenlang en ondanks de in Nepal behaalde diploma’s.

SLAPENDE HONDEN

Toen we haar twee jaar geleden interviewden, had Irena nog geen papieren en wachtte ze in onzekerheid op humanitair asiel. Na tien jaar België is het eindelijk zover: Irena heeft een Belgische identiteitskaart.

Die kaart was ooit een hinderpaal om te kunnen studeren aan een Antwerpse hogeschool, het HIVT. “Ik was het inschrijvingsformulier ijverig aan het invullen, totdat ik het nummer van mijn identiteitskaart moest opgeven. De administratie weigerde vastberaden, ook al had ik mijn middelbaar diploma in België behaald. Hogescholen zouden controle krijgen van de overheid.”

Een curiositeit: mensen hebben recht op secundair onderwijs, maar niet iedereen mag hogere studies volgen. Instellingen bepalen zelf wie wel en wie niet. Een wettelijk kader is nog steeds onbestaand.

Irena: “Aan de UA zijn ze vrij laks. Ik ben me hier komen inschrijven op aanraden van mijn studerende zus. Een kopie van een oude identiteits-

kaart, die stamde uit de tijd dat mijn aanvraag tot politiek vluchteling nog liep, volstond. Die aanvraag is uiteindelijk afgewezen, maar de universiteit heeft mijn procedure nooit opgevolgd.”

Het kan ook anders: toen Irena met Erasmus Belgica aan een Brusselse universiteit wilde studeren, werd ze geweigerd. “Ik was de eerste student zonder papieren die zoiets wou doen. Ze wisten geen raad met me en veel moeite om te helpen deden ze niet.” En in het buitenland studeren was, bij gebrek aan een verblijfsvergunning, al helemaal geen optie.

Ook de UGent heeft weinig ervaring met studenten zonder papieren die willen deelnemen aan Erasmus. Piet Ruysinck, hoofd van de Studentenadministratie, weet waarom: “Ik heb sterk de indruk dat studenten zonder papieren *low profile* willen studeren, om zo weinig mogelijk doorgelicht te worden in administratieve procedures. Ze willen geen slapende honden wakker maken.”

EIGEN GANG

“De universiteiten zijn nog steeds vragende partij naar richtlijnen vanuit de overheid. Maar ik begrijp dat het moeilijk is om richtlijnen op te stellen voor situaties die er officieel niet zijn”

zegt Eric Mathieu, diensthoofd van Onderwijsadministratie aan de UA.

Dat speelt volgens Piet Ruysinck niet altijd in het nadeel van de student: "Wij kunnen volledig in functie van de student beslissen." Valerie Wojciechowski, diensthoofd Inschrijvingen van de VUB, omschrijft de situatie zo: "De aanvragen worden geval per geval bekeken, juist omdat er geen strikte wetgeving is."

De Vlaamse studentenkoepel VVS is voorstander van een uniforme richtlijn of afspraak voor alle hogescholen en universiteiten, die onafhankelijk is van nationaliteit of verblijfsstatuut van de student. Jonas Vincken, ondervoorzitter van VVS: "Zolang er niets op papier staat, bijvoorbeeld in de Onderwijs- en Examenreglementen, kan een kandidaat-student niet in beroep gaan als de inschrijving aan een instelling wordt geweigerd."

In het Onderwijs- en Examenreglement van de K.U.Leuven wordt wel verwezen naar de procedure die kandidaat-studenten zonder papieren moeten volgen. "Zij kunnen dus wel in beroep gaan als een aanvraag wordt geweigerd", aldus Mart Buekers, vicerector Studentenbeleid aan de K.U.Leuven.

Om het beleid op elkaar af te stemmen, hielden de Vlaamse universiteiten een tweetal jaar geleden binnen een VLIR-werkgroep informeel overleg. Resultaat: mensen zonder papieren kunnen zich inschrijven aan Vlaamse universiteiten als ze beschikken over een diploma van een middelbare school en als ze zich kunnen identificeren. Werd het middelbaar diploma buiten het Nederlands taalgebied behaald, moet de student slagen voor een taaltest.

Het informele VLIR-overleg gaat voor de

Illustraties: Maxie Eckert

K.U.Leuven niet ver genoeg. Mart Buekers: "Wij hebben binnen onze eigen Associatie gewerkt aan een gemeenschappelijke aanpak. Het zou de zaken erg vergemakkelijken als alle Vlaamse instellingen aan hetzelfde eind trekken."

GEEN POLITIEMAN

De aanpak tussen de universiteiten verschilt nog: aan de VUB, K.U.Leuven en de UA moet de toekomstige student bewijzen dat er een aanvraag voor regularisatie is ingediend, of dat hij of zij een kandidaat-politiek vluchteling is. De UGent controleert niet of er sprake is van een lopende procedure. Piet Ruysinck: "Het is niet aan ons om tegen uitgeprocedeerden te zeggen: hier houdt het op." Dat strookt echter niet met het verhaal van de Nepalese vluchteling.

Opvolging van de procedure na de eerste in-

schrijving gebeurt naar eigen zeggen aan geen enkele universiteit. En dat is ook niet de taak van de universiteit, meent Eric Mathieu: "De universiteit is geen politiemanager."

Aan sommige hogescholen gaat het er anders aan toe, zegt Jonas Vincken: "Er zijn hogescholen die elk jaar, of zelfs elke maand, opnieuw controleren of de studenten uitgeprocedeerd zijn en, indien dat het geval is, de voortzetting van de studie tegenhouden."

ZONDER RECHT EN REDEN

Terug naar Irena. Ze raakte ingeschreven aan de universiteit, maar aan haar studentenstatuut hingen toch enkele beperkingen vast. Terug naar Irena. Ze raakte ingeschreven aan de universiteit, maar aan haar studentenstatuut hingen toch enkele beperkingen vast. Irena kon

niet als jobstudente aan de slag in de universiteit. "Dan maar vrijwillig werken binnen het Tutoratproject."

Nog een financiële domper: in haar master kreeg Irena plots geen studiebeurs meer. "Het ministerie was erachter gekomen dat ik geen geldige documenten had. Gedaan met de financiële steun."

Krap bij kas deed ze een aanvraag voor een studietoelage van de universiteit. De voorwaarden voor deze steun bleken vaag, niet eenduidig en bediscussieerbaar. Na heel wat gedoe wees de universiteit haar aanvraag af, om dezelfde reden als het ministerie: geen papieren. "Nochtans waren die aan het begin van mijn studies geen reden om me niet in te schrijven. Ik had het financieel moeilijk en was altijd geslaagd voor mijn studiejaren. Als ik nog geen aanspraak maak op een studietoelage, wie dan wel?" Het zijn juist studenten zonder papieren die geen recht hebben op structurele financiële steun omwille van hun nationaliteit.

Net als alle andere ingeschrevenen hebben studenten zonder papieren recht op de zogenaamde 'universele studentenvoorzieningen': ze mogen bijvoorbeeld een kamer huren in een studentenhome. Korting op het huurbedrag daarentegen is een 'selectieve studentenvoorziening': enkel behoeftige studenten komen in aanmerking, én ze moeten afkomstig zijn uit een Europese Regio Economische (EER) staat.

WVS pleit ervoor dat studenten, onafhankelijk van hun verblijfsrecht, in aanmerking kunnen komen voor selectieve studentenvoorzieningen. "Het recht op inschrijving is op dit moment niet gelijk aan het recht op onderwijs, met alles wat erbij komt kijken."

PERSOONLIJKE POST

Ondertussen heeft Irena een voorlopige verblijfsvergunning. Een identiteitskaart opent deuren en enveloppen: "Ik kan nu aangetekende brieven ophalen. Het heeft me vorig jaar veel gezaagd gekost voordat de postbode me mijn diploma wou overhandigen." Ze loopt nu ook een betaalde stage in het kader van haar studies. "Ik had toegezegd bij mijn werkgever zonder te vermelden dat ik nog geen papieren had en pas een week vóór de stage had ik mijn documenten. De slakkengang van de Antwerpse Vreemdelingendienst heeft me toen veel slapeloze nachten bezorgd."

DE VLUCHTELING KIJKT NU TOCH TV, URENLANG EN ONDANKS DE IN NEPAL BEHAALDE DIPLOMA'S

WAARDELOOS DIPLOMA

Papieren, een diploma, en de problemen zijn van de baan, denk je dan. Of toch niet. Salme, een Iraakse vluchteling, is sinds 2001 Belg en droomt ervan om in een labo te werken, in het verlengde van haar studies Biologie in Irak. Maar eerst moet ze bewijzen dat ze een diploma heeft, en dat diploma ligt nog op het Iraakse ministerie. "Mijn familie mocht me het document niet opsturen; ik moest het zelf komen halen, om fraude te voorkomen. Ik dus terug naar

Irak."

Eenmaal het bewijs in handen wordt het diploma niet helemaal erkend: aan de K.U.Leuven moest Salme haar licentie opnieuw doen. Niet bepaald een ideale situatie als moeder van twee kinderen, in een financieel zwakke situatie. "Om nog aanspraak te kunnen maken op een uitkering, heb ik het eerste jaar maar enkele vakken als vrije studente genomen. De twee laatste jaren heb ik als een echte studente alle lessen gevolgd en heel hard gestudeerd, zonder uitkering."

Vorig jaar behaalde Salme haar diploma. Twaalf maanden en 51 sollicitaties later heeft ze nog steeds geen werk, zelfs niet onder haar diploma. Onvoldoende kennis van het Frans en het Engels blijkt de boosdoener. "En ik ben nog zo gemotiveerd – getuige onder meer mijn dubbele studiecariëre en de werkervaring die ik in Irak en België heb opgedaan. Het maakt allemaal niets uit." Deze verstandige vrouw heeft een diploma en zin om te gaan werken. En nu zit ze hele dagen op haar balkon, te staren naar de labo's van Gasthuisberg, in de verte. ■

De cel Diversiteit en Gender aan de UGent begint vanaf oktober 2009 aan een nieuw project in samenwerking met Vluchtelingenwerk Vlaanderen.

'Mentoring voor Vluchtelingen en anderstalige Nieuwkomers' is een project om vluchtelingenstudenten wegwijs te maken en ondersteuning te geven in hun kennismaking met de Universiteit en het studentenleven.

De cel is nog op zoek naar studenten om de vluchtelingen en anderstalige nieuwkomers uit de nood te helpen met uitleg over leerstof, bibliotheken, resto's enzoverder.

VECHT, JONG EUROPA!

WAT KAN VOOR EUROPESE STUDENTEN NIET DOOR DE BEUGEL? WAARVOOR IJVEREN HUN STUDENTENVERTEGENWOORDIGERS? WAARMEE HOUDEN ZIJ HUN RECTOR UIT Z'N SLAAP? HET BOLOGNA-SEMINARIE VAN DE EUROPESE STUDENTENKOEPEL ESU VERENIGDE ZO'N 120 STUDENTENVERTEGENWOORDIGERS UIT MEER DAN 30 LANDEN, GOED VOOR EEN ACHTERBAN VAN BIJNA ELF MILJOEN (!) STUDENTEN. GENOEG KANDIDATEN EN VOLDOENDE HETE HANGIJZERS.

door Kirsten Cornelissen & Folker Debusscher

Illustraties: Maxie Eckert & Olav Øye

ESTLAND: "RED ONS ONDERWIJS!"

Allan Päll, nationaal studentenvertegenwoordiger. "High education is too expensive." In de crisis verloor het hoger onderwijs in Estland al 13 procent van haar budget, maar er zal nog verder gesnoeid worden.

Het inschrijvingsgeld aan een Estse universiteit bedraagt maar liefst €1.500. Op basis van gestandaardiseerde tests wordt een deel van de studenten vrijgesteld van dit inschrijvingsgeld; goed voor de rijken, pech voor de zwakkere sociale klassen met vaak minder voorkennis.

Beurzen zijn er wel, ook op basis van testresultaten, maar die €65 per maand is niet eens genoeg om een kot van te betalen.

Om het geld te kunnen ophoesten, zijn er veel studenten die een voltijdse job combineren met voltijds studeren, waardoor ze minder tijd steken in hun studies dan in het verdienen van geld. En de universiteiten, die passen zich aan, waardoor de kwaliteit van het onderwijs daalt. "The quality is depressing."

De Estse studentenkoepel van Allan wil het hoger onderwijs van inschrijvingsgeld ontdoen. Estland zit in een demografische crisis, met zeer weinig

FRANKRIJK: "OPSTANDIGEN, LAAT ONS TERUG NAAR DE LES GAAN!"

Claire Guichet, voorzitter nationale studentenkoepel FAGE. Al drie maanden teisteren stakingsacties van proffen en een deel van de studenten verschillende Franse universiteiten. Faculteiten worden geblokkeerd, lessen geschrapt, de resultaten van het eerste semester niet meegedeeld. "Une grève égoïste", roepen spandoeken. "Une catastrophe pour les étudiants qui veulent obtenir leur diplôme", verzucht Claire.

De actievoerders gaan niet akkoord met de wijziging van het onderzoekersstatuut en de universitaire autonomie die Sarkozy vooropstelt. Rectoren die te veel macht zullen krijgen, proffen die meer les moeten geven, een universiteit die bedrijfsmatig private middelen bijeenharkt, posten die verdwijnen: de redenen van het protest zijn veelvuldig.

Hoewel het decreet ondertussen al deels gewijzigd is, gaat het protest door, althans onder studenten. Claire: "Le bordèle continue. On ne veut que la grande victoire." Van onderhandelingen is geen sprake. De manifestaties lopen

helemaal uit de hand. Op sympathie van de publieke opinie kunnen de studenten niet rekenen, hun argumenten worden demagogischer met de dag en het imago van de universiteit verslechtert almaar. Er zijn ook conflicten tussen studenten die terug naar de les willen en hun protesterende collega's.

Er wordt nu gedacht aan lessen tijdens de zomer, maar zo blijven de (minder rijke) jobstudenten en internationale studenten in de kou. De studentenkoepel van Claire stelt voor dat studenten van stakende departementen les volgen op verplaatsing. De stakers gaan echter niet akkoord.

Vier jaar op rij heeft Claire steevast twee weken geen les wegens protestacties.

IJSLAND: "GEEF LES IN DE ZOMER!"

Anna Sigridur Hafliadottir, studentenvertegenwoordiger in de Studentarad Haskola Íslands (SHI). Hoewel deze studentenraad slechts één IJslandse universiteit vertegenwoordigt, zit op deze universiteit wel 70 procent van de IJslandse studenten.

De economische crisis, die het land op de rand van het bankroet bracht, heeft uiteraard ook een impact gehad op het hoger onderwijs. Daar waar er normaal zo'n dertigduizend studenten in de zomervakantie een studentenjob zouden hebben bij banken en bedrijven, zal dit nu slechts een fractie van een fractie zijn.

Ondanks een panelgesprek met de overheid, waarin de politici hun plannen voor het hoger onderwijs uit de doeken deden, spraken ze vooral *out of their asses*.

De oplossing die het SHI dan maar heeft bedacht, is om simpelweg van de zomer een derde semester te maken, met examens en al. Hierdoor kunnen de studenten ook tijdens de zomer een beurs krijgen. Omdat politici altijd moeite hebben om studenten serieus te nemen, besloten de studentenvertegenwoordigers een sit-in te houden voor het ministerie van Onderwijs, uiteraard met de nodige persaandacht. En kijk, met de no-

dige publieke druk is het plan aangenomen.

Anna ziet IJsland als eerste uit de recessie klimmen. Zolang niet iedereen naar het buitenland vertrekt om, je weet wel, een job te hebben.

"THE QUALITY IS DEPRESSING" (ESTLAND)

geboortes, waardoor het binnenkort niet zo heel veel zal kosten om iedereen gratis te laten studeren. De overheid wil dan weer dat iedereen (lager) inschrijvingsgeld betaalt, met een studentenleningsysteem erbij.

Diezelfde overheid is echter bang om dit in crisistijd gevoelige debat open te gooien. De studentenkoepel voert nu een onderzoek naar het financieringssysteem en er is, in samenwerking met de overheid, een werkgroep opgericht, "but these things can take time, a long time".

BOSNIË EN HERZEGOVINA: "UNIEF, GA MET UW TIJD MEE!"

Sanja Tepavcevic, international officer van de studentenkoepel Surs. Hoewel de studentenvertegenwoordigers een goede relatie hebben met hun overheid, blijven er veel problemen bestaan. Het is ondertussen al tien jaar geleden sinds Bosnië en Herzegovina het Bologna-akkoord ondertekenden. Maar de implementering laat op zich wachten. Een gebrek aan geld, of aan wilskracht, of beide. Bijgevolg is dit slechts het tweede jaar dat studenten binnen de Bolognastructuur (bama, dus) studeren.

De problemen situeren zich voornamelijk op drie vlakken: mobiliteit, studentenaccommodatie en de ouderwetse lesmethodes van de proffen. Dat laatste is maar moeilijk te verhelpen: proffen die zichzelf als het middelpunt van alles beschouwen doen inzien dat het eigenlijk om de studenten moet draaien, is niet makkelijk. Maar langzaam maar zeker treedt er verbetering op.

De studentenaccommodatie heeft ondertussen een financiële *boost*injection gekregen na een verbeterde strijd tussen de studenten-

vertegenwoordigers en de overheid. Maar het ene gevecht is amper gewonnen, of het volgende dient zich al aan. Bologna moet immers de mobiliteit vergroten, maar momenteel is die zelfs binnen het land vrijwel onbestaande. De enige manier om in het buitenland te gaan studeren is als je universiteit zelf akkoorden met andere universiteiten heeft afgesloten.

De overheid zou het studeren in het buitenland actief moeten promoten, onder meer door hier beurzen voor te creëren. Als de studentenverenigingen zich hier tegenaan gooien, kan dat niet lang meer duren. Sanja vindt het alleen jammer dat ze bijna afgestudeerd is en al die verbeteringen niet meer actief mag meemaken.

"UNE CATASTROPHE POUR LES ÉTUDIANTS QUI VEULENT OBTENIR LEUR DIPLÔME" (FRANKRIJK)

IERLAND: "KOM OP TEGEN DE STUDENTONVRIENDELIJKE REGERING!"

Bartley Rock, Ierland, education officer van de Union of Students in Ireland (USI). USI bestaat al vijftig jaar en is een van de meest professionele studentenkoepels van Europa. Ze beperkt zich al lang niet meer uitsluitend tot het hoger onderwijs, maar voert ook campagnes rond veilig vrijen, gendergelijkheid, holebirechten en natuurbescherming. Maar dat betekent niet dat het hoger onderwijs in Ierland perfect georganiseerd is.

Er is in Ierland geen inschrijvingsgeld voor het hoger onderwijs, maar er zijn wel administratieve kosten, de zogenaamde *student services charge*. In 1996 bedroeg die €100. Dit jaar is het €900 en volgend jaar zal het €1.500 zijn. Om deze trend te keren, pleit USI voor een progressief belastingsstelsel, waarbij je procentueel meer betaalt naarmate je meer verdient, en het sluiten van alle mazen in de belastingwet. Met het bijkomende geld dat hierdoor verkregen zou worden, kan ook de invoering van studentenleningen vermeden worden. Die zou volgens USI de lagere sociale klassen benadelen, omdat zij een grotere vrees hebben

om zich in de schulden te steken.

Het hoger onderwijs zou centraal moeten staan in elk plan om de recessie te bestrijden (de economische groei in Ierland bedraagt momenteel -6 procent). De Ierse oppositiepartijen volgen USI hierin. De huidige regering lijkt er echter niet happig op om de plannen van USI tot uitvoer te brengen, waarop de studentenkoepel een registratiecampagne voor de verkiezingen op poten heeft gezet waarin expliciet wordt opgeroepen om niet op de huidige regeringspartijen te stemmen. Ze zullen de overheid eens laten zien wat voor een impact de 250.000 zielen tellende studentenpopulatie kan hebben als ze zich mobiliseert.

GEORGIË: "BUIT BOLOGNA NIET UIT!"

Kate Chachava, verkozen lid van de Student Union Development Committee van ESU. Vóór het Bologna-akkoord was het hoger onderwijs in Georgië gratis, was er voldoende financiële steun en studeerde bijna 90 procent van de studenten die aan een hogere opleiding begonnen af.

Sindsdien steeg het inschrijvingsgeld al tot

€800 (de overheid betaalt dat voor sommige studenten, maar voor de rest moeten studenten niet op al te veel financiële steun rekenen) en werd meer dan de helft van de hogeronderwijsinstellingen gesloten onder het mom van kwaliteitscontrole.

Naast goedkoop onderwijs is er ook van flexibiliteit in Georgië niet veel gekomen.. De universiteiten die strikter zijn, soms zelfs in die mate dat een student 75 procent van de lessen moet volgen om te kunnen afstuderen, worden als de betere instellingen gezien. Streng is degelijk, nietwaar? Niet waar, maar streng is alleszins duur.

Kate was de eerste Bologna-expert van Georgië en ze is haar vertrouwen in het

proces nog niet in verloren. Maar nog geen jaar na de oorlog, met een instabiele regering die betogingen als 'destabiliserend' ziet, is het moeilijk om hier *public awareness* rond te creëren. De overheid probeert wel, maar lijkt te falen bij elke stap. Zo zijn er akkoorden gesloten met verschillende universiteiten om studenten in het buitenland te laten studeren, maar dit zijn voornamelijk dure elite-universiteiten, niet eens zo veel binnen Europa zelf.

Het spoor waar Georgië momenteel op zit, is duidelijk het verkeerde, met duurder, minder flexibel en minder mobiel hoger onderwijs. Waar het in de toekomst naartoe gaat, is bang afwachten. ■

DE DICHTKUNST DER EUROCRATEN

“HET IS EEN BUITENGEWOON BELABBERD BOEK, IN ZIJN GENRE EN IN HET ALGEMEEN, ZOWEL NAAR INHOUD ALS NAAR STIJL”, DIXIT DICHTER/PUBLICIST GEERT VAN ISTENDAEL (1947) IN JUNI 2005 OVER DE EUROPESE GRONDWET. DIE HEEFT HIJ ONDERTUSSEN ‘VERDICHT’ MET DRIE ANDERE BRUSSELSE STADSDICHTERS EN DAVID VAN REYBROUCK. DE ‘PREAMBULE’ EN DE ‘VERKLARING VAN DE EUROPESE GRONDWET IN VERZEN’ IS KLAAR EN INMIDDELS OOK VOORGESTELD OP HET EUROPEES PARLEMENT. WANT VAN ISTENDAEL HEEFT ERNSTIGE BEDENKINGEN BIJ EUROPA.

door Daniël van der Meer

GEERT VAN ISTENDAEL Op een vergadering van het stadsdichterscollectief kreeg ik de originele Preamble onder ogen. Ik vond het zo weerzinwekkend, zo slap. Ook de opmerkingen die over Europa werden gemaakt, als ware het een toppunt van beschaving. Het enige dat er over ons gruwelijke verleden werd vermeld was ‘bittere ervaringen’...

De zorgvuldigheid die voorkomt in de tekst is die van het compromis. Dat is politiek gezien begrijpelijk, maar dichters kunnen dingen die ondergesneeuwd zijn geraakt naar voren brengen in de best mogelijke formulering.

Het zal niet meevallen, zo’n “buitengewoon belabberd boek” omzetten in verzen.

VAN ISTENDAEL Dat is zo. Tegen de grondwet, zoals die aan de referenda onderworpen werd, kun je alle bezwaren inbrengen die mensen gewoonlijk tegen poëzie hebben: duister, onbegrijpelijk, elitair...

Bovendien ontbraken in die oorspronkelijke grondwet een paar dingen die wezenlijk zijn voor een democratische grondwet. Ik noem de volkssoevereiniteit. Het argument dat er geen Europees volk zou zijn, vind ik niet serieus. Een beetje constitutionalist vindt daar wel iets op.

De Europese instellingen konden heel wat streamlining en reorganisatie gebruiken en dat je de regel van eenparigheid niet kon volhouden naarmate de Europese Unie groter werd, is ook duidelijk. Maar om dan zo de nadruk te leggen op het vrije verkeer van kapitaal en goederen, om de volkssoevereiniteit eruit te laten, om de vrije markt in een grondwet te consacreran, dat vind ik helemaal niet goed.

U heeft het niet met het woord ‘grondwet’.

VAN ISTENDAEL Onder druk van de Nederlandse en Franse bevolking heeft men nu erkend dat daar nooit het woord ‘grondwet’ op geplakt had moeten worden. Men is waarschijnlijk van de illusie uitgegaan dat de European met een grondwet opgezweept zou kunnen worden tot groot enthousiasme voor Europa. Het tegendeel is gebeurd. Bij de een heeft men er als makke schapen achteraan gelopen, en bij de ander was het “nee”.

U noemde eerder al de volkssoevereiniteit, die ondergesneeuwd is geraakt.

VAN ISTENDAEL In de Preamble heb ik inder-

daad die volkssoevereiniteit erg benadrukt. Ik heb dan ook het Europese volk opgevoerd bij monde van 27 exemplaren. In de grondwettelijke Preamble staan alle staatshoofden en regeringsleiders vermeld, waar haast geen enkele vrouw bij staat, op een paar koninginnen na. In mijn versie heb ik er veertien gewone vrouwen en dertien mannen van gemaakt - van een pastoor tot een hoer - en bij de 27 dichters die ik noem omgekeerd.

Kunt u er zich toe zetten om te gaan stemmen bij de Europese Parlementsverkiezingen?

VAN ISTENDAEL Het is verplicht en ik ben daar absoluut geen voorstander van. Mocht de stemplicht niet bestaan in België, zou ik dan altijd gaan stemmen? Daar durf ik mijn hand niet voor in het vuur steken.

Welk goddelijk inzicht heeft dit vertaalwerk u bezorgd?

VAN ISTENDAEL Je mag niet verblind worden door Europa. Je moet ook niet denken dat Europa de hel is, want dat is het niet. Anders zouden er wel niet zoveel Afrikanen op gammele bootjes hier naartoe komen. Maar Europa heeft een verantwoordelijkheid tegenover zichzelf en tegenover de wereld. Vrijheid, rechtvaardigheid en tolerantie is, samen met die ecologische gedachten, de politieke uitdaging voor de komende generaties. Onze politici leden aan een obsessie met economie. De dwanggedachte voor de toekomst is ecologie. En ik weet niet of het leuk zal zijn.

Geert van Istendael wil nu met 27 dichters uit de 27 lidstaten van de Unie samenwerken. Daardoor zou het werk een grotere weerklink krijgen en zou de grondwet in verzen ook vertaald kunnen worden.

Dit is een ingekorte versie van een artikel dat eerder in De Moeial verscheen. ■

OOG IN OOG

De sfeer van mei '68 leek afgelopen week weer even terug in Leuven. Zo veel studentenbetogingen op één week, dat was alweer een tijdje geleden in het Bologna aan de Dijle.

De conferentie in Leuven en Louvain-la-Neuve bracht heel wat volk op de been. Zo ook misnoegde studenten uit alle uithoeken van Europa. In en rond Leuven werd er plots weer Frans gesproken. Ook andere talen als Italiaans, Spaans en Engels weergalmden door de straten rond het Ladeuzeplein. "Etudiants, pas contents", "one world, one struggle" en "fare futuro" waren maar enkele van de leuzen die werden gescandeerd door de manifestanten. Men betoogde voor een verlaging, dan wel een volledige opheffing van de studiekosten. Enkelingen ijverden zelfs voor het ontslag van alle 46 onder-

wijsministers. Zonder succes.

De Leuvense ordediensten hadden echter hun voorzorgen genomen: op maandag werd er een hele perimeter rond de Grote Markt en de Universiteitshallen ingesteld, dinsdag werd de zone rond het Ladeuzeplein in quarantaine geplaatst. Helikopters cirkelden boven het plein, pantserwagens sjeesden door de straten, Friese ruiters dokkerden over de kinderkopjes, beknuppelde patrouilles marcheerden met luide trom en achter de hoek dook een waterkanon op. Uiteindelijk bleef de schade binnen de perken. Op wat kleine incidentjes na – een enkele keer werd het waterkanon ingezet om een vijftigtal heethoofden uit elkaar te drijven – verliepen de betogingen in een serene sfeer.

Redelijk
eigenzinnige

infodagen

5 september 2009

Vrije
Universiteit
Brussel

RECHTSE IDEEËN IN EEN LINKS BASTION

IN HET EDITORIAAL VAN ZIJN MEINUMMER NAM DE MOEIAL DE RECHTS-LIBERALE ACADEMISCHE EN POLITIEKE UITLATINGEN VAN MARC COGEN KRITISCH ONDER DE LOEP. DAAROP KREEG DE REDACTIE EEN KWAADE REACTIE VAN DE GENTSE PROFESSOR INTERNATIONAAL RECHT. WE GINGEN DAAROM IN GESPREK MET COGEN, VROEGER DOCENT AAN HET VESALIUS-COLLEGE AAN DE VUB EN ONLANGS NOG TEGENKANDIDAAT VAN DE VERKOZEN GENTSE RECTOR PAUL VAN CAUWENBERGE. WE HADDEN HET OVER DRIE THEMA'S DIE GEREPRÉSENTEERD WORDEN DOOR DE LETTERS VUB: DE 'V' VOOR VRIJ HOGER ONDERWIJS, DE 'U' VAN UNIVERSITAIRE ONTWIKKELINGEN ALS SAMENWERKINGEN EN DE 'B' VAN BRUSSEL ALS SYMBOOL VAN INTERNATIONALE RELATIES.

door Piet Van De Velde

Een eerste punt van discussie was uw rol als lesgever. U geeft niet langer les aan de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen in Gent en ook binnen de rechtenfaculteit heeft u zwaar onder vuur gelegen.

MARC COGEN De Politieke en Sociale faculteit, en ook een stuk van de faculteit Rechten, is een overwegend links socialistisch bastion. In Vlaanderen haalt de linkerzijde nu nog maar 15 procent. Met andere woorden, de linkse intellectuelen in Gent zijn vervreemd geraakt van de publieke opinie. Zij zijn niet representatief voor Vlaanderen. Deze vervreemding vinden we overigens ook in de magistratuur en de diplomatie terug. Deze ivoren torenmentaliteit heeft zeer nadelige gevolgen, omdat ze veel invloed kan uitoefenen.

Maar is het niet belangrijk dat een universiteit ook plaats biedt aan ideologische discussies?

COGEN Jawel, maar niet met slagen onder de gordel. Sommige professoren zijn te ver gegaan. Er zijn commissies gebruikt om te proberen aan te tonen dat ik zogezegd minder goed kon lezen en schrijven, maar niet met intellectuele argumenten. De lijn is overschreden door met zuiveringen te beginnen op basis van ideologie. De openheid hangt af van de morele code. Als je, in plaats van intellectuele argumenten te hanteren, naar machtsmisbruik grijpt, dan zijn we daar ver van

verwijderd.

Dan over naar het tweede onderwerp, de VUB. De alliantievorming met de UGent is de laatste tijd stroef verlopen.

COGEN Ten eerste wil ik erop wijzen dat ik zelf nog aan de VUB gedoceerd heb en persoonlijke banden heb met de VUB. Ik heb zelfs familiale banden die terug gaan tot de oprichting. Ten tweede ben ik voorstander van een nauwere samenwerking. Tijdens mijn campagne heb ik gezegd dat er begin 2007 een strategische alliantie is ontstaan. Ik heb een aantal professoren ontmoet die enthousiast waren over deze alliantie, maar ik heb tot mijn spijt moeten vaststellen dat de meerderheid van mijn collega's dat niet is. Ze zeggen dat Gent groot genoeg is en dat wij niet moeten samenwerken met de VUB.

Als je dan kijkt naar de K.U.Leuven, die er in haar reclame mee uitpakt dat ze vlakbij een internationale luchthaven en in het hart van Europa zit, dan lijkt ongeveer dezelfde afstand onbestaande te zijn.

COGEN In vergelijking met Brussel heeft Gent het voordeel van een grote studentenpopulatie en een groot hinterland, dankzij West-Vlaanderen. Het nadeel is dat er aan de UGent een provinciale

Foto: Joost Vanderdeelen

mentaliteit heerst en dat de universiteit op internationaal vlak niet meetelt.

De VUB is het negatief van Gent. Er heerst een meer kosmopolitische sfeer onder academici en studenten, maar de VUB is een beetje afgesloten van het hinterland. De bedoeling van het strategische plan was wel goed, maar er is in Gent veel te weinig enthousiasme bij de basis.

Als professor in het internationaal recht durft u af en toe sterke uitspraken te doen over internationale conflicten.

COGEN Je moet al eens durven provoceren en als de universiteit breed genoeg is, dan kunnen de studenten de meningen van de verschillende professoren wel toetsen om zo zelf hun eigen mening te vormen. Het is alleen spijtig dat sommige meningen worden omgedraaid.

Ik heb bijvoorbeeld tijdens een interview gezegd dat de bevolking van Gaza gegijzeld wordt door enerzijds het conflict met Israël en anderzijds de weigering van Egypte om politieke vluchtelingen aan te nemen. Nu heeft Indymedia mijn uitspraken zo verdraaid dat het lijkt alsof ik Gaza wil ontvolken.

Dan zitten we in het debat over de rechtvaardiging van de oorlog. Gaza is nu een broedplaats voor islamitisch fundamentalisme en Israël neemt daar een bijzonder agressieve houding tegenover aan, waarbij zelfs VN-gebouwen een doelwit worden.

COGEN Israël heeft de joodse nederzettingen eerst met harde hand ontruimd en vervolgens heeft Hamas de verkiezingen gewonnen. Hamas zette raketten in tegen het zuiden van Israël, waar zeer veel mensen wonen. De aanpak is hard geweest, maar het kon niet anders.

Wat de VN-gebouwen betreft: deze verliezen hun aanspraak op bescherming vanaf het moment dat ze gebruikt worden voor militaire doeleinden. Overigens, niemand kan exact weten wat er daar is gebeurd. Daarvoor moeten we rekenen op militaire verslaggevers van onafhankelijke landen, die vaak gebonden zijn aan geheimhouding. ■

UNIVERSITEITSSTRAAT BEZET

OPSCUDDING IN DE UNIVERSITEITSSTRAAT, WANT OP WOENSDAG 29 APRIL WERDEN DAAR DE FACULTEITEN RECHTSGELEERDHEID EN POLITIEKE & SOCIALE WETENSCHAPPEN BEZET. DE BEZETTERS WAREN 'S OCHTENDS OM ZEVEN UUR TOEGEKOMEN EN HADDEN DE RAMEN AFGEPLAKT EN ALLE DEUREN GEBARRICADEERD, WAARDOOR ZE ZICH VIER AUDITORIUMS EN DE CENTRALE TRAPHAL TOE-EIGENDEN. MET EEN GROOT SPANDEK TOONDEN ZE HUN SOLIDARITEIT MET DE REVOLTES IN GEVANGENISSEN EN GESLOTEN CENTRA.

door Hanne Lefèvre

Af en toe ging er een ruit op de eerste verdieping open en dwarrelden er pamfletten naar beneden waarop hun standpunten uit de doeken werden gedaan. Hierin stond te lezen dat ze voor de "faculteit Criminologie" geko-

zen hadden omdat "deze wetenschap nauw samenhangt met het gevangeniswezen, justitie, politie en omdat diegenen die dagelijks tientallen mensen veroordelen tot jaren gevangenisstraf of deportatie hun schandelijke carrière begonnen zijn in deze faculteit." Deze jongens zijn tegen elke vorm van opsluiting en daarom sluiten ze zichzelf op. Logisch.

Na overleg met de rector werd de politie ingeschakeld, die een tijdje alle deuren bewaakte. Rond 14u30 leek de politie zich te verwijderen. Op hetzelfde ogenblik kwamen de actievoerders in een groep van ongeveer dertig naar buiten. Ze wandelden rustig weg, hoewel dit niet onopgemerkt bleef. Plots zetten ze het op een lopen in verschillende richtingen. Daardoor werden er slechts zeven actievoerders opgepakt, voornamelijk door agenten in burger.

Wij mochten als eersten binnen na de vrijgave van de bezette lokalen en troffen daar behalve afval ook veel achtergelaten proviand aan. De bezetters hadden er zeker nog wat langer kunnen blijven. Het staat vast dat de actie zorgvuldig werd voorbereid: de balken om de deuren te barricaderen waren op maat gemaakt en er waren geen gaten in hun systeem. Enkel hun vlucht leek wat geïmproviseerd. Rond 13u hadden ze namelijk al een poging ondernomen om het pand te verlaten via de derde verdieping. Daar is er echter een deur die enkel van buitenaf opengaat, waardoor deze actie faalde.

"Concrete eisen werden er niet geformuleerd door de bezetters. Ze hebben ook geen contact proberen op te nemen met de universiteit", vertelt Dominique Van Acker, hoofd van de Directie Gebouwen en Facilitair Beheer. "Het enige wat ze wilden was dat we een dag lang de lessen zouden opschorten. Dat hebben we dan ook gedaan. De bezetters maakten echter geen aanstalten om het gebouw te verlaten. Ze gaven ook geen vooruitzichten over hoe lang ze nog van plan waren te blijven", aldus Van Acker. De bezetters waren zeker niet alleen jonge radicalen, en dat het geen studenten zijn staat ook vast. Anders zouden ze wel weten dat er niet zoiets bestaat als een "faculteit Criminologie".

Wat de actievoerders met deze actie bereikt hebben? Niet al te veel, zo lijkt het. Ze kregen aandacht van zowat alle belangrijke media, maar het blijft onwaarschijnlijk dat iemand hun ideeën serieus neemt. Heel wat studenten kregen een dagje vrij, maar of die daar blij mee zijn - zo dicht bij de examens - is een andere vraag, want die lessen zullen natuurlijk ingehaald moeten worden. ■

Foto: Joost Vanderdeelen

DURF

op zoek gaan naar diepere betekenissen. Maak voor jezelf een onderscheid

TUSSEN

wat ergens letterlijk geschreven staat, en de veelzijdige waarheid van

DE

achterliggende boodschap. Hoe je iets interpreteert is niet in algemeen geldende

REGELS

of wetten te vatten. Laat je hongerige geest zélf het werk maar doen tijdens het

LEZEN

want wie iets zelf kan doorgronden, zal uiteindelijk ook meer te weten komen.

www.UGent.be

**DURF
DENKEN**

Ik had al veel geleerd over de wereld, de mens en mezelf. Tijd dus om te muteren naar een hoger level en kennen om te zetten in kunnen. Maar eerst moest ik nog eens naar mijn lief bellen. **K.U.Leuven Masters. Leg je grens op oneindig.**

www.kuleuven.be

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

“HET PROBLEEM IS DAT ZE GEEN PAPIEREN HEBBEN”

MOMENTEEL LOOPT IN LEUVEN DE CAMPAGNE VOOR DE RECTORSVERKIEZINGEN OP VOLLE TOE- REN. AFGELOPEN DINSDAG GINGEN DE VIER REC- TORSKANDIDATEN VOOR DE TWEDE KEER MET ELKAAR IN DE CLINCH. DITMAAL WERDEN ER HEEL WAT MEER ACCENTEN GELEGD EN WERDEN BOUDE UITSPRAKEN NIET GESCHUWD.

door Els Dehaen

Het debat – een gezamenlijk initiatief van de Leu- vense studentenkrant Veto en de Leuvense Over- koepelende KringOrganisatie, ofte LOKO – werd gemodereerd door Marc Van de Looverbosch, journalist van de VRT nieuwsdienst. Hij spaarde de kandidaat-rectoren niet en legde genadeloos hun mogelijke nadelen bloot. Zo werd Bernard Himpens verweten een schertskandidaat te zijn die als enig doel heeft stemmen af te snoepen van Mark Waer, ook van de faculteit Geneeskunde. Himpens pareerde door te zeggen dat een derde van de stemgerechtigden uit die faculteit komt en dat twee kandidaten uit dezelfde faculteit bijgevolg niet abnormaal is. Hij haalde nog aan dat dit bij de vorige verkiezingen, vier jaar geleden, ook het ge- val was.

LEUVEN STUDENTENSTAD

Aangezien het debat voor en door studenten werd georganiseerd, kwamen er heel wat problemen in verband met het studentenleven aan bod. Vaak gehoorde klachten zijn het kotentekort en de kost- prijs van het studeren en het studentenleven. Voor Stefaan Poedts illustreert het huisvestingspro- bleem wat er mank loopt in de huidige ploeg: men had kunnen voorzien dat er met de invoering van de tweejarige master bij Wetenschappen een der- gelijk probleem zou opduiken, maar er werd niet voldoende op geanticipeerd.

Mark Waer, vicerector van de groep Biomedische Wetenschappen in het huidige College van Be- stuur, riep op om de zaak niet te dramatiseren. Hij gaf toe dat er werk aan de winkel is, maar noemde het haalbaar. Voor de meesten blijft het betaalbaar, zei hij nog. Ook voor Koen Geens is huisvesting een prioriteit. Daarnaast stelde hij een concrete maat- regel voor om de studiekost te verminderen: per

studiepunt mag er maar 10 euro naar studiemat- eriaal gaan. Jaarlijks komt dit nog steeds neer op 600 euro voor wie een modeltraject van 60 studie- punten opneemt, maar voor veel richtingen zou dit reeds een hele verbetering zijn.

ASSOCIATIE

In een videoboodschap vroeg Alain Verschoren, rector van de Universiteit Antwerpen, hoe de kan- didaten hun rol in de Associatie zien en of zij hierin sturend willen optreden. Poedts benadrukte dat de universiteit een leidinggevende rol moet spelen, maar ging er verder niet op in. Himpens weidde uit over de controverse tussen huidig rector Marc Vervenne en Alain Verschoren in verband met de Lessius Hogeschool. Die Antwerpse hogeschool behoort immers tot de Leuvense Associatie, wat Verschoren vorig jaar de uitspraak ontlokte dat Leuven zijn achtertuin inpikt.

Opvallend is dat het associatieverhaal aanleiding gaf tot het meest uitgesproken meningsverschil tussen Waer en Geens. Waer wil in de Associatie een duidelijk verschil zien tussen de universitaire opleidingen en de geacademiseerde hogeschool- opleidingen. Hij pleitte ook tegen het opnemen van deze hogeschoolopleidingen binnen de K.U.Leuven zelf, wat de studentenpopulatie van de K.U.Leuven met 30 procent zou doen toenemen. Dit zal vol-

gens Waer voor niet te onderschatten logistieke en financiële problemen zorgen. Liever ziet hij de band tussen de geacademiseerde hogescholen en de universiteit als een *partnership*.

Geens deelde de visie van Waer duidelijk niet en pleitte voor een inkanteling van de geacademi- seerde hogescholen in de K.U.Leuven. Hij ziet geen graten in de integratie van de faculteit Industriële Wetenschappen (nu een hogeschoolopleiding) in de universitaire groep Wetenschap & Techniek.

Naast studentenbeleid en de Associatie passeer- den ook diversiteit en onderwijs de revue. Tijdens de afsluitende vragenronde stelde een moedige sans-papiers de vraag hoe de universiteit moet omgaan met de vluchtelingenproblematiek. De reacties waren behoorlijk gelijklopend, al ging Stefaan Poedts wat verder dan de rest door te stellen dat de universiteit niet zozeer moet zorgen voor onderdak, maar vooral voor papieren.

Alles bij elkaar zorgde het debat voor een interes- sante avond. Koen Geens wist zich beter te verwe- ren dan bij het eerste debat en ging dan ook aan de haal met de publieksprijs voor *debating*. Bij het ter perse gaan blijft het echter nog gissen wie op dinsdag 5 mei de overwinning heeft weggekaapt. Veto houdt u op de hoogte. ■

BLOKPERIODE VOOR MENSEN ZONDER PAPIEREN

HET LOT VAN DE SANS-PAPIERS IN DIT LAND CREERT AL ENIGE TIJD ONGENOEGEN VANUIT DE ACADEMISCHE WERELD. IN MAART RIEPEN DE RECTOREN VAN DE VLAAMSE UNIVERSITEITEN DE REGERING OP OM "DRINGEND WERK TE MAKEN VAN DE INTEGRALE UITVOERING VAN HET REGEERAKKOORD, ZODAT MENSEN ZONDER PAPIEREN HOOP KRIJGEN DAT ER EEN EINDE KOMT AAN HUN WANHOPIGE SITUATIE." ZE NAMEN ZICH BOVENDIEN VOOR OM "HET DEBAT OVER DE MIGRATIEPROBLEMATIEK TE STIMULEREN EN TE ONDERSTEUNEN" EN "OPEN TE STAAN VOOR CONCRETE VRAGEN OM STEUN DIE DE SANS-PAPIERS EN HUN ORGANISATIES TOT ONZE INSTELLINGEN RICHTEN."

NA HET GEMEENSCHAPPELIJKE PERSBERICHT BLEEF HET AAN ONZE UNIVERSITEIT ECHTER LANGE TIJD STIL. TOT DE LAATSTE WEEK VAN APRIL, TOEN ANTWERPEN, NA DE ANDERE UNIVERSITEITEN, OOK HAAR WOORDEN OMZETTE IN DADEN EN ACTIEF DEELNAM AAN HET PROTEST TEGEN EEN NALATIGE REGERING. BELOFTE MAAKT IMMERS SCHULD.

door Cedric Voets

'Campus Asiel' is de bijdrage van de UA aan de protestactie Antwaarps Asiel II, de langverwachte sequel op de voorafgaande inspanning rond dit onderwerp in 2006. Twintig sans-papiers kregen drie nachten lang onderdak in het Annexe-gebouw op de Stadscampus en verbleven overdag op en rond de zitblokken in de Agora. Om de interesse van de passanten te wekken, werd er een reeks evenementen georganiseerd: er werd gesport, gedebatteerd en er werden ontmoetingsmomenten geregeld onder de ietwat ironische noemer 'speeddating'. De actie werd afgesloten met een grote duidingsavond waar sprekers uit het veld hun ervaringen deelden.

TEAM EFFORT

Volgens rector Alain Verschoren was het lange wachten op een actie vanuit de UA een kwestie van "de soep warm houden": "Het is mijn mening dat zulke acties niet overal tegelijkertijd horen plaats te vinden. Momenteel hoor je ook niets meer vanuit andere universiteiten." Ondanks de

interne bijval, met een speciale vermelding voor de inzet van de Pastorale dienst, leek de steun voor deze actie echter voornamelijk van sympathisanten van buiten de universiteit te komen.

Ook de NSV! was van de partij en was zelfs zo vriendelijk om toiletpapier te gooien: "Hier hebt ge uw papieren!" Zo hadden de actievoerders eens iets anders dan de racistische rechtse retoriek van deze nationalistische studentenvereniging om hun achterwerk aan af te veegen. Tijdens de duidingsavond maakte de NSV! haar rentree, deze keer met vliegtuigtickets voor een enkele reis richting thuisland die ze uitstrooiden over het publiek. Verder verliepen de acties zonder clichématige incidenten.

BEWUST(ELOOS)

Veel commotie was er sowieso niet. De evenementen trokken wel vele toeschouwers, maar aan participanten was er geen surplus. Het merendeel van de studenten verkoos om op afstand te kijken, als een koe naar een voorbijrazende trein: nieuwsgierig, maar onwetend.

"Bewustwording is het belangrijkste waarnaar we moeten streven", is de mening van rector Verschoren. De activisten deden dan ook hun uiterste best om de aandacht te trekken. Deze kwam echter niet in al te grote mate. "Geen idee, iets met asielzoekers", vertelde een voor-

bijganger. Aan de andere kant van het pad was er wel een groepje in discussie over de problematiek. "Ik zit in PSW en ik volg dit debat nu al een tijdje." Of hun professoren een dialoog hadden gestart tijdens de les? "Eén of twee hebben het wel vermeld, maar er is geen tijd voor vrijge-maakt." Een goed georchestreerde en ambitieuze actie valt maar al te vlug in dovemansoren met een publiek dat nauwelijks weet wat er aan de hand is.

PRIVÉ-AANGELEGENHEID

De studenten op de Stadscampus hadden nog wel de kans om zich ter plekke te informeren. Dit was een luxe die de buitencampussen niet kregen. Voor hen was er geen enkele activiteit gepland. Een studente Diergeneeskunde uitte haar verontwaardiging. "Hoe kan je als bestuur verwachten dat een actie indruk maakt als de helft van de studenten niet eens fatsoenlijk de kans krijgt er toe bij te dragen?"

De mogelijkheid bestaat dus dat deze actie omwille van een knelpunt in de berichtgeving een groot deel van haar impact zal kwijtspelen. Hierdoor is de nood aan opvolging uiterst essentieel, een verwarming van de lauwe ontvangst als het ware. De dialoog is echter wel gestart. Het engagement komt misschien simpelweg, net als de actie, iets later dan verwacht. ■

Foto's: Tijl De Bock

je toekomst @ Universiteit Antwerpen!

INTERESSANTE LINKS

INSCHRIJVINGEN | www.ua.ac.be/inschrijven
OVERZICHT OPLEIDINGEN | www.ua.ac.be/studiekiezer
BROCHURES & PUBLICATIES | www.ua.ac.be/brochures

MEER INFO

stip@ua.ac.be | T +32 (0)3 265 20 09 | T +32 (0)3 265 48 72

Universiteit
Antwerpen

GEURTJE AAN BOLOGNA

IK HEB DE VIS
ONDER HAAR STOEL GELEGD

INTERVIEW MET VLAANDERENS FOOTSTE ALUMNUS

Dr. Khan, geestelijke vader Pakistaanse kernbom

Speciaal voor u ging B*LGApers op zoek naar een van de top-producten van het Vlaamse Universitaire Onderwijs. Uw reporter trok naar Pakistan en sprak er met dr. Abdul Qadir Khan, de atoomgeleerde die Pakistan een nucleair programma gaf én zijn doctorstitel in 1972 behaalde aan de K.U.Leuven! Hoog tijd om samen met hem terug te blikken...

door Dennis van den Buijs

Dr. Khan, waarom koos u precies voor de K.U.Leuven als Belgische universiteit?

Omdat het de enige in België is uiteraard.

Er zijn toch ook nog de universiteiten van Gent, Antwerpen, Brussel, Luik, Namen...

Echt? Toen ik er aan het werk was, herhaalden mijn Leuvense collega's steeds dat er maar één echte universiteit was. Ze zeiden wel dat er veel ketterse "schooltjes" hun best deden om in de buurt te komen, waarop steeds een zelfingenomen lachsalso volgde. Ik heb dat dan maar overgenomen. *(buldert)* Muhaha!

U staat bekend als een atoomspion die in 1975 de geheimen van uraniumverrijking in Europa stal, startte het Pakistaanse atoomprogramma én u bekende in 2004 deze informatie te hebben doorverkocht aan Iran, Libië en Noord-Korea. Geen last van uw geweten?

Daar raakt u mijn tere zieltje. *(met tranerige ogen)* Ik heb jaren de slaap niet kunnen vatten omdat ik vergeten was met de informatie langs Syrië en Cuba te passeren. Ach ja, niet iedereen is perfect zeker?

U gaat nogal lichtjes over deze kwestie heen. Bijna had u in 1983 in Nederland een fikse gevangenisstraf opgelopen voor uw spionagepraktijken.

Bwa, wat is spioneren? Voor het hogere goed moet je nu eenmaal soms je toevlucht nemen tot wat men in Europa 'clandestiene praktijken' noemt. Ik pleit al jaren voor multiculturaliteit en wederzijds begrip! In mijn land is de verkoop van marihuana bijvoorbeeld illegaal. Moet ik elke Nederlander dan ook met een proces opzadelen? We zijn toch volwassen mensen, als-jeblijft!

U promoveerde in 1972 aan de K.U.Leuven tot doctor in de natuurkunde. Waarom hebt u er niet voor gekozen om uw kennis voor humanere doeleinden te gebruiken?

Patriotisme is ook een vorm van menslievendheid, beste man! Welk nobeler doel dan je landgenoten te geven waar ze zo naar verlangen, namelijk kernwapens! In België krijgen de kinderen met hun plechtige communie een fiets. Bij ons is dat een Kalashnikov. Zodoende kan u zich inbeelden dat een Pakistaanse kernbom voor mijn landgenoten op dezelfde hoogte staat als een overwinning van de Rode Duivels voor de uwe. Gelukkig had Pakistan iemand als ik! U zoekt toch nog een bondscoach, nietwaar?

Wat ter zijde. Was het moeilijk uw doctoraatstitel te behalen?

Toegegeven, ik was niet de meest briljante student. Eerst heb ik nog geprobeerd om een eredoctoraat in de wacht te slepen, maar aangezien ik niet echt kunstzinnig of van koninklijken bloede ben, moest ik dat idee snel opbergen. Ik had, denk ik, wel *chance* dat ik uit Pakistan kwam. De democratiseringsgolf van mei '68 was net achter de rug, waardoor ze maar al te graag buitenlanders op hun loonlijst hadden staan. Dat had blijkbaar iets met subsidies te maken.

De titel van uw werkstuk, dat met grootste onderscheiding bekroond werd, luidt "De impact van het metallurgisch-dynamisch nucleusdenken op de reciprociteit binnen een asymptotische homeostase". U spreekt evenwel geen Nederlands. Hoe verklaart u dat?

Ook voor mij is dat een raadsel. Ik was indertijd vijf dagen per week actief als stagiair op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel. Als dan één of andere onverlaat in mijn naam een document in Leuven indient, wie ben ik dan om dat tegen te houden?

Leuven is en blijft dus de stad waar u de nucleaire kennis opdeed die van Pakistan een kernmacht heeft gemaakt. De stad die van u zelfs een held in eigen land maakte.

Ach Leuven, grootstad en wereldcentrum der kennis. Alles begint en eindigt daar. Zo heb ik horen vertellen dat de bekende mensen in uw land tegenwoordig allemaal professoren van de K.U.Leuven zijn. Bravo!

Hebt u tot slot nog een boodschap voor onze lezers?

Niet echt, maar... Onlangs vroeg een visionair landgenoot van u of ik niets kernachtig kon uitdokteren voor uw land, of toch een deel daarvan. Zou u dit dossiertje aan de heer De Crem kunnen overhandigen?

Dit interview kan enkele toevallige nauwkeurigheden bevatten. Waarvoor onze excuses. –

4 OM TE HOREN EN TE ZIEN

ER MAG DIT ACADEMIEJAAR IN HASSELT DAN EEN POP-EN ROCKACADEMIE OPGERICHT ZIJN, DE VIER STUDENTSTEDEN ZIJN ALTIJD AL EEN BROEDPLAATS GEWEEST VOOR MUZIEK.

ANTWERPEN BRACHT DEUS MET ZIJN DUIZENDE SPIN-OFF PROJECTEN VOORT; IN GENT ZAGEN SOULWAX, DAS POP EN EEN NIEUWE GENERATIE VAN BANDS HET LEVENSLICHT; LEUVEN IS DE HEIMAT VAN MILOW EN FISHER Z, TERWIJL BRUSSEL DE SPEELTUIN IS VAN ARNO HINTJES EN THE BLACK BOX REVELATION. OOK ZIJN ER IN ELKE STAD TAL VAN ROCK RALLY'S, WAAR DUIZENDEN BEGINNENDE GROEPJES HUN KANS WAGEN OM OPGENOMEN TE WORDEN IN HET PANTHEON VAN DE LEGENDARISCHE DRIE AKKOORDEN.

door Piet Van de Velde

Om het kaf van het koren te scheiden, raden we hier vier relatief 'onbekende' groepen aan. Ga zeker eens langs hun Myspace. Toegegeven, de keuze is natuurlijk gebaseerd op wie het meeste bier aan de redactie kon geven.

LEUVEN: WIXEL

Qua locatie misschien een twijfelgeval. Wixel (Wim) gaat soms nog als producer aan de slag, speelt ook gitaar bij Guernica en onderhoudt daarnaast Slaapwel Records, een label met als enige doelstelling muziek te maken om gemakkelijker mee in slaap te vallen. Dat gezegd

zijnde maakt hij met Wixel een kristalzuivere en frêle soundtrack van elk mogelijk moment, alle songs keurig afgepolijst.

www.myspace.com/wixel

Live: 24 september in de Arenbergschouwburg (Antwerpen)

BRUSSEL: ELKIE STIPHOUT

U kent haar wel, dat meisje van de videoclip van "Never Alone/Always Together" van The Black Box Revelation. Solo waagt ze zich aan een combinatie van blues en jazz. De weldenkende muzikliefhebber denkt nu: "Maar zo zijn er dertien in een dozijn!" Negenennegentig keer op honderd krijgt die van mij gelijk. Nu, echter, krijg je muziek die van zich afbijt en tegelijk voldoende maturiteit uitstraalt. En mocht zelfs deze muziek u niet interesseren, kan je nog altijd haar fotografie bewonderen.

www.myspace.com/elkievanstiphout

Live: hou de website in de gaten!

GENT: BOSTON TEA PARTY

West-Vlaamse muzikale immigranten die hun studies komen afmaken in Gent, zoals The Van Jets hen hebben voorgedaan, al verschillen ze er wel danig van. Dit duo geeft een betekenis aan het woord *rock-'n-rammel*. Ze klinken soms als een rechttoe-rechtaan versie van de Sioux

en The Banshees, en dat zonder drummer. De ritmesectie is vervangen door een tegen een plank gebonden micro die het stampen van de schoenen de zaal inzendt. Vooral live klinken ze zeer assertief, als een optrekkende Chevrolet.

www.myspace.com/bostontepartytheband

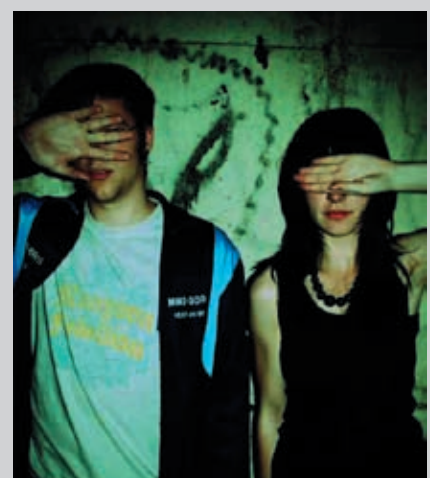
Live: 9 mei in Jeugdhuis De Flodder (Langemark)

ANTWERPEN: TEX TAIWAN

Nog een man-vrouwduo. De mosterd zijn ze duidelijk gaan halen bij Crystal Castles, YLHCSD en Telepathe. Nintendo-bleeps en Sega-beats vliegen tegen je aan met een snelheid van 160 bmp, met daarbij teksten als "If only, if only/ I was a flying pony". Daar leren ze Yeats en Wilde toch lekker een lesje in de Engelstalige poëzie. Zeer energiek en *catchy* tegelijk, zonder dat het neigt naar pure, monotone electro.

www.myspace.com/textaiwan

Live: 9 mei op Pili Pili Rock (Sint-Truiden) ■

IK HEB GEEN LITERAIRE IDOLEN

MAARTEN INGHELS IS DICHTER EN SCHRIJVER. HIJ SCHRIJFT POËZIE, COLUMNS EN KORTVERHALEN EN STAAT REGELMATIG OP DE PLANKEN MET POËZIE EN TEKST-PERFORMANCE. EIND 2008 VERSCHIEEN ZIJN ZEER GOED ONTVANGEN DEBUUTBUNDEL 'TUMULT' EN MOMENTEEL IS HIJ BEZIG AAN ZIJN DEBUUTROMAN. NIET SLECHT VOOR EEN PRILLE TWINTIGER.

door Herlinde Hiele

Is het gedichten schrijven wat stilgevallen nu je bezig bent aan je eerste roman?

MAARTEN INGHELS Het is niet makkelijk om dat te combineren. Ik ben momenteel voornamelijk bezig met poëzie omdat ik aan het werken ben aan opdrachten voor een aantal tijdschriften. Die roman is voor mij een werk van lange adem. Omdat ik de laatste tijd zo druk bezig ben, werk ik vooral op 'korte adem'. Dat is dan voornamelijk poëzie. Ik zou vanaf deze zomer in één adem zes maanden lang willen doorwerken aan mijn roman. Hopelijk is hij dan tegen december af, al zal hij toch ten vroegste tegen 2010 verschijnen. Het hangt er een beetje vanaf hoe snel alles vooruit gaat, maar het neemt

alvast meer tijd in beslag dan ik oorspronkelijk had gepland.

Je bent coördinator van de Eenzame Uitvaart, waarmee je gedichten brengt op begrafenissen van eenzaam gestorvenen. Krijg je veel reacties op het werk dat je daar doet?

INGHEL'S Vooral in het begin was er heel veel media-aandacht en kwamen er veel reacties binnen van mensen die met soortgelijke dingen bezig waren. Nochtans doen we het vooral voor mensen die helemaal niets hadden en eenzaam waren op het laatste moment van hun leven. Er wordt steeds een persoonlijk gedicht geschreven op basis van enkele gegevens die we van de overledene hebben. Op die manier proberen we die persoon nog een waardig afscheid te geven.

Het is even wat stiller geweest rond je literaire theatergezelschap Collectief Wolf.

INGHEL'S Er staat wel iets nieuws op stapel. Ik ben teksten aan het schrijven voor het nieuwe theaterstuk, dat 'Vogelke' zal heten. Ik

zal zelf niet meer meespelen, maar ik schrijf er dus nog wel voor. Het zullen vanaf nu Charlien Adriaenssens en Anne Vanvoorden zijn die spelen.

Iets anders waar ik mee bezig ben en dat binnenkort van start gaat is 'Koningsblauw' van Behoud de Begeerte, met onder andere Remco Campert en Leonard Nolens. Dat project is ontstaan na de dood van Herman de Coninck en probeert elk jaar een hommage te brengen aan zijn poëzie.

Wie zijn jouw literaire idolen?

INGHEL'S Er zijn mensen die ik heel graag lees, maar ik beschouw die daarom niet als mijn idolen of voorbeelden. Willem Elsschot, Hugo Claus en Willem Frederik Hermans, dat zijn wel schrijvers voor wiens werk ik echt veel waardering heb. ■

-----●
BONT IS ONZE HUD

We vechten om dezelfde slaap dat zij ons niet het eerst overmant. Verder weten we nog niet goed van welke kant we het beste lief kunnen hebben; op onze rug, uit haar mond, mijn huid neemt

misschien al afscheid van mijn long. We worden er wel steeds beter in; onder een appelboom lukt het, aan tafel soms ook. In de zomer gaat het langer, we draaien dan linksom, rechts, links.

Nooit zijn we alleen; de zon glimlacht in haar mond, of naakt wuiven we de wolken uit. Van hetzelfde bont is onze huid (ze houdt misschien nog net de hemel aan). Haar handen blijven

een bang vogeltje in mijn handen maar mijn omhelzing duurt een zonsondergang lang.

VIER STEDEN, TIENTALLEN PINTJES

ANTWERPEN • Foto: Maxie Eckert

PINTJES DRINKEN IS ZOWAT DE POPULAIRSTE BEZIGHEID VAN ELKE STUDENT. ONZE REDACTEUR TROK NAAR ALLE VIER DE STUDENTENSTEDEN EN BEZOCHT ER DE POPULAIRSTE, BESTE EN SCHRAALSTE CAFÉS.

door Bart De Decker

GENT

De Schamperklik trekt elke maandagavond door de Sint-Pietersnieuwstraat, op zoek naar een geschikte kroeg. Het café van **de Vooruit** dringt zich meestal op als eerste keuze. Groot en gezellig, met niet alleen frisse pintjes, maar ook een lekkere dagsoep, is het de ideale plek om na een concert of voorstelling nog even te *remenissen*. De Vooruit zit spijtig genoeg meestal goed vol, dus richten we onze blik op het StuBru-etablisement aan de overkant,

GENT • Foto: Gent Verkend

café Stereo. Daar eisen we met veel poeha de lounge-ruimte op de eerste verdieping op. De muziek is er goed, de pintjes zijn er Stella en de zetels zijn er zebra...

Niet veel verder, in de Walpoortstraat, ligt **de Marimain**. Een typisch volkscafé met een zalig terras dat (strategisch) lager ligt dan de rest van de straat. Dit geeft het cliënteel een goed overzicht van de straat en een mooi zicht op de onderlijven van passerende *coecetines*. Met zonnig weer een must.

Wat ook niet op de lijst mag ontbreken is **de Bluesette**, een eetcafé op de Sint-Kwintensberg. Je krijgt er heerlijke spaghetti aan een economische prijs, je wordt er met een glimlach bediend en je kan er tot 3 uur 's nachts aan de toog hangen. Wie dan nog zin heeft in een feestje, kan altijd afzakken naar de **π-nuts** in de Graaf Arnulfstraat.

Een kroegentocht in Gent is niet compleet zonder een bezoek aan **de Overpoort**. *Binge drinking*, cantussen, een bierbowling: voor elk wat wils. Wie graag een feestje bouwt en het niet erg vindt om twee vierkante meter met twintig anderen te delen, kan terecht in cafés zoals **Père Total** en **de Tequila**. En voor hen die gewoon een café zoeken om wat stoom af

te blazen is er natuurlijk **de Salamander**.

ANTWERPEN

Op vrijdagnacht verdwalen we in de straten van 't Stad en wordt onze ziel terstond amoureuus. We gaan van start met een bezoekje aan de Ossenmarkt, op het terras van een van de vele cafés: **de Kassa 4**. Wie voorbijwandelt ziet slechts een kleine ruimte met bar, maar achter de toog bevindt zich een tweede kamer, mét zithoek. Liefhebbers van onvervalste rock en amberkleurige 'bollekes' komen zeker aan hun trekken.

Aan de Ossenmarkt vinden we ook de Antwerpse versie van **de Salamander**, het stamcafé van verscheidene studentengroepen, waaronder Lingua en de Wikings. In de Pieter van Hobokenstraat stappen we **de Highlander** binnen, naar eigen zeggen de enige Schotse pub van Antwerpen. Naast Guinness kan men zich hier ook lazarus zuipen aan McEwan's, geserveerd in een traditionele tinnen mok.

We verlaten de studentenbuurt en waggelen richting Groenplaats. In de Jezuïetenrui stuiten we op **de Molly Bloom's**. Dit is een piepkleine Ierse pub, uitgebaat door een platte, rasechte Sinjoor. We drinken er appelcider en kijken naar het kampioenschap hout kappen,

terwijl de uitbater lawaai maakt met zijn vaste klanten. Er hangt een gezellige sfeer in dit cafeetje, waar vroeger Ierse Antwerpenaren zich een stuk in de kraag zopen voordat ze in het rechts-nationalistische café de Leeuw van Vlaanderen even verderop rel gingen schoppen.

De Jezüietenrui komt bijna onmiddellijk uit op de Melkmarkt, waar we **de Muze** binnenwandelen. Het bekendste jazzcafé van Antwerpen, dat z'n hoogdagen in de jaren 60 kende, baadt nog steeds in die rokerige sfeer. Bijna iedere avond zijn er live jazzconcerten. Dat de prijs van de drank 50 à 70 cent naar omhoog gaat tijdens die concerten, moet je er maar bijnemen.

LEUVEN

We volgen onze collega's van Veto naar hun stamcafé, **de Libertad**, in de Muntstraat. We zetten ons aan een tafeltje op het terras en bestellen een pintje. Vanop ons plekje hebben we een mooi zicht op de bedrijvigheid in de Muntstraat. Behalve studenten passeren ons agenten, een troep mannen en vrouwen in maatpak, Titus de Voogdt en de occasionele ongewassen randfiguur.

We laten de mannen en vrouwen van Veto achter en banen ons een weg naar het Ladeu-

LEUVEN • Foto: Christoph Meeussen

zeplein en **café Carlisse**, voor een zeer dualistische ervaring. Wel zeer aparte versiering: plastieken bloemen rond cilindervormige lampomhulsels aan het plafond, een spuglelijke mozaïek achter de bar. Ondanks het onaangename geurtje genieten we van de sfeer en van klassiekers als Herbie Hancock en Max Romeo.

Vlakbij het station, op de Tiensevest, stappen we **Den Ouwen Tijd** binnen. Een grote open ruimte met in het midden pooltafels en aan het einde de bar. Niet zoveel studenten, wel veel *ouwe bezekes*. De charme van Den Ouwen Tijd ligt voor ons vooral in zijn ligging: hier kunnen we rustig een pintje drinken terwijl we op de trein wachten.

BRUSSEL

Voor het Brusselse en laatste deel van onze 'Kneipentour' mogen we rekenen op de medewerking van enkele locals. Zij loodsen ons doorheen de zonnige straatjes van de hoofdstad: *ici Bruxelles!* De eerste stop is **Mappa Mundo** aan het Sint-Goriksplein. Het café baadt in een koloniale sfeer, bijna alles is van hout en er hangen wereldkaarten aan de muur. Door het mooie weer is het terras bijna volledig bezet. De prijzen zijn niet mals, maar de cocktails zijn ten zeerste aan te raden.

BRUSSEL • Foto: Nathaniël Bovin

Vlakbij de Mappa Mundo, in de Sint-Katelijnestraat, bevindt zich **de Monk**. Een echte bruine volkstroeg en bovendien heel Vlaams. Bij ons pintje vertellen onze metgezellen dat dit ook het stamcafé is van Patrick Riguelle, die gast van Kadril en de Laatste Showband. Andere Vlaamse cafés die volgens onze rondleiders een must zijn in Brussel zijn o.a. café Roskam, op de Vlaamsesteenweg, en de Walvis in de Anton Dansaertstraat.

Onze laatste stop is **L'Archiduc**, in de Anton Dansaertstraat. Wie van art deco houdt, komt hier volledig aan zijn trekken. Maar de meeste mensen komen hier natuurlijk voor de muziek. L'Archiduc is een jazzcafé over de hele lijn. De prijzen zijn er hoog, je kan er sigaren kopen en tijdens de weekends zijn er live concerten van onder andere Jef Neve. Als de portemonnee het toelaat, is deze bar een absolute must voor elke jazzliefhebber. ■

TREINVERBINDINGEN

Antwerpen-Centraal - Gent-Sint-Pieters (zonder overstappen): laatste trein om 23:06; eerste trein om 4:58

Gent-Sint-Pieters - Brussel-Centraal (zonder overstappen): laatste trein om 23:23; eerste trein om 4:52

Brussel-Centraal - Leuven (zonder overstappen): laatste trein om 00:05; eerste trein om 4:52

Leuven - Antwerpen-Centraal: laatste trein om 23:05 (overstappen in Brussel-Noord); eerste trein om 4:05 (zonder overstappen)

Antwerps e student in Gent

BUS 9 GENTBRUGGE GROENINGEWIJK – MARIAKERKE DRIEDREEF STROOMT LEEG BIJ DE HALTE VOOR HET AFGELEGEN GEBOUW VAN DE FACULTEIT PSYCHOLOGISCHEENPEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN (FPPW). HET VERLOPEN BETONNEN COMPLEX WERD IN 2005 UITGEBREID. HET INTERIEUR KREEG IN DATZELFDE JAAR EEN OPKNAPBEURT. IN DE HAL HANGT EEN DIGITALE KLOK: 28/04/09 - 8:17 AM. HET BEGIN VAN EEN DAG ALS STUDENT IN GENT.

door Yannick Dekeukelaere

VERDEEL EN HEERS

De les Fysiologie van de eerste bachelor Psychologie vindt plaats in een grote aula met roze vloerbekleding en gele baksteen die trapsgewijs langsheen de zijmuren loopt. Op het spreekgestoelte vooraan hangt een poster van de nationale betoging tegen de verhoging van de studiekosten. De prof is erg nieuwe stijl: stoppelbaardje, haar achteruit, MacBook en een microfoontje opgespeld. 'Episodisch langetermijnegeheugen' projecteren twee beamers op evenveel schermen. Het volgende puntje - vertelt de prof halverwege het eerste deel - kan interessant zijn voor ons, de studenten. De *Total time*-hypothese houdt in dat de hoeveelheid die je kan leren in functie staat van de studietijd, maar er is een geweldig verschil tussen *massed* en *distributed practice*: beter één maal tien uur studeren, dan twee maal vijf. Rumoer in de aula. "Sorry, wat heb ik gezegd?" vraagt de prof. "Nee, sorry, het is natuurlijk andersom: beter twee maal vijf uur, dan één maal tien."

STERRENRESTAURANT

Negentien voor elf. De les is afgelopen. Ik ga op zoek naar wc's, vuilnisbakken, studentenblad Schamper, een pingpongtafel en de bib. Het is leuk om vast te stellen dat men ook op de UGent sorteert. Een A4'tje 'PMD' en een A4'tje 'Restfractie' maken duidelijk wat waarin hoort. In de bib vind ik een computer waarmee ik op internet kan zonder in te loggen, iets

wat op de UA niet mogelijk is. 's Middags vraagt de bibliothecaresse om af te ronden: blijkbaar sluit men hier tijdens de lunchpauze. Op weg naar buiten lees ik de valven. De aankondiging van een gastcollege over 'The history and geography of human left- and right handedness' verteedert me. Ze doet me beseffen dat studeren waarschijnlijk de grootst mogelijke luxe is. Buiten voor de ingang staan wat studenten met een megafoon, twee diablo's en enkele Arafatsjaals. Zo dadelijk trekken ze naar het station voor een prebetoging en dan naar Brussel voor de eigenlijke manifestatie. Samengevat gaan ze ervoor ijveren dat iedereen aanspraak kan maken op die luxe die studeren is.

In het studentenrestaurant in het nieuwe gedeelte kent men sterren toe aan de vijf aangeboden maaltijden. Hoe gezonder, hoe meer sterren. Mijn vis *pavé Bordelaise* krijgt er zeven en is daarmee koploper. Bij het afrekenen ontvang ik een bonnetje dat meldt dat ik geholpen werd door *job 1*. De resto is tamelijk groot. De eerste verdieping kijkt uit over het gelijkvloers en de buitenwanden zijn volledig van glas. Bij de kassa hangt een voedseldriehoek, er is gratis drinkwater en de broodjes worden hier naar voorkeur vers bereid. Goede punten dus voor de eetvoorziening.

Tafeltennistijd. De FPPW, het gebouw van de Sport- en Bewegingswetenschappen en het sportcomplex aan de Watersportbaan liggen alle drie even buiten

het centrum van Gent, door de rest van de universiteit wat verstoten. Voor twee euro per persoon kan je als niet-student ping-pongen. De tafels staan in een patio met aan de ene kant uitzicht op het zwembad en aan de andere kant twee grote sportzalen.

Foto's: Joost Vanderdeelen

OVERVLOED AAN DE OVERPOORT

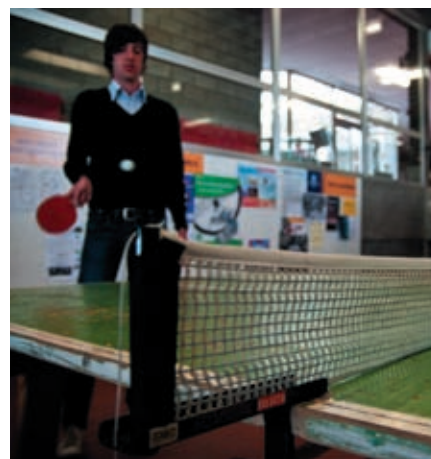
Ik neem tram 22 naar 't Zuid. Ruwweg strekt de studentenbuurt zich uit tussen de Vooruit en de Overpoort. Een pijl met 'UGent De Thermanal' wijst een steegje in. Ik volg een paadje naar beneden, voorbij de faculteit Economie en Bedrijfskunde om uit te komen bij een groot gerenoveerd gebouw. Het oude pand telt enkele verdiepingen met sobere, ruime lokalen met blinkende vloeren en glazen wanden. Na wat rondzwerven in deze levensgrote vitrine vraag ik aan de balie wat dit gebouw juist is. "Dit is het studentenhuis", antwoordt de receptioniste. "Hier stellen wij ruimtes ter beschikking aan verenigingen en initiatieven van studenten." Ongelooflijk is dat, bijna decadent.

Op de grens tussen het Sint-Pietersplein en de Overpoort staan enkele studenten in een rijtje op de stoep. Boven hen hangt een bord met daarop 'De gouden saté' en een foto van Julien en schoonzoon Peter, de uitbaters van wat een legendarisch frietkot moet zijn. In de nauwe zaak, waar je enkel kan afhalen, hangt de muur in de diepte vol met posters. De korte muur aan het einde van de toog toont allerlei kran-

tenknipsels die de faam van de frituur bevestigen. Het topstuk is een poster van Wendy van Wanten die in viltstift de frietjes van Julien aanprijst.

Na de Bicky Burger is het tijd voor een pilsje. Als psychologiestudent in Gent heb ik twee keuzes, de π -nuts op een hoek van het plein en de Artevelde in de Sint-Pietersnieuwstraat. Het wordt Artevelde, een fancy studentencafé en -bistro met hoge tafels met krukken, gewone tafels en zeteltjes. Uit de toog komt blauw licht en rode matglazen lampen moeten voor een warme gloed zorgen. Niemand maakt gebruik van de twee pooltafels die in een ruimte achteraan op een verhoog staan. De meisjes van studentenclub VPPK zitten aan hun avondeten. Een spaghetti kost zes euro vijftig. Na het leegdrinken van mijn biertje, een euro zeventig voor vijftwintig centiliter, blijven mijn metgezel en ik als enigen in het café over. Tijd om naar huis te gaan. ■

DINNENKORT ZAL
HET HOGER ONDERWIJS
IN HEEL EUROPA VAN EEN
KWALITEIT ZIJN DIE DE
MENSHEID NOG NOOIT
HEEFT GEKEND...
EN NIEMAND KAN
ONS TEGENHOUDEN!